

Birlik

16

BÜTÜN
ÜLKELERİN
İŞÇİLERİ
BİRLEŞİN!

4 HAZİRAN 1979

FİYATI 10 TL.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Merkez Organı

SİYASAL GERİCİLİK GEMİ AZIYA ALDI

- 1 MAYIS UNUTTURULMAYA ÇALIŞILIYOR
- 27 MAYIS ANAYASASI RAFA KALDIRILMAK İSTENİYOR
- MAHKEME KARARLARI AŞAĞILANIYOR
- CUMHURBAŞKANINA SALDIRILIYOR
- CUNTA HEVESLERİNE YEŞİL IŞIK YAKILIYOR

Sıkıyönetim Neyi Kısıtlar Neyi Kısıtlamaz?

En yüksek trajli İstanbul Gazetelerinde çarşaf çarşaf yayınlanan tefrika «ilan-muhtıralar» son günlerde üzerinde durulan konulardan biri oldu. Çeşitli tepkilerin yanı sıra, Hükümet'i düşürmeye yönelik bu muhtıraların yayınlanması karşısında Sıkıyönetimin tutumu da tartışma konusu edildi. Muhtıraları yayınlayanlar ve savunucuları söz konusu metinlerin sıkıyönetimin izninden geçtiğini belirttiler. Bu tartışma bize sıkıyönetimin bazı yasaklamalarını hatırlattı. Sıkıyönetim neyi yasaklıyor, neyi yasaklamıyor, somut olarak bir kere daha gözler önüne sermek istedik.

Gazetemizin bu sayfasında yayınladığımız bildirinin dağıtımı Sıkıyönetim tarafından engellenmiştir. Sıkıyönetim'in bu konuya ilişkin 26 Şubat 1979 tarihli yazısında «mahiyeti itibarıyla sıkıyönetimin ilanını gerektiren olay ve eylemlere ilişkin» görüldüğü gerekçesiyle bildirinin «dağıtılması sakıncalı» Aynı bildiri sıkı yönetim olmayan yerlerde dağıtılmış ve hiç bir adli takibata uğramamıştır. Kaldı ki sıkıyönetimin ilan «gerekçesi» olan «yayın şiddet hareketleri» ile bildirinin uzak yakın ilişkisi olmadığı ortadadır.

Daha sonra Gazetemiz'in 3'üncü sayısında yayınlanan «İnsan Hak ve Özgürlükleri İçin» başlıklı merkezi bildiri basılmış ve bütün Türkiye'de TSİP'in açmış olduğu aynı konulu kampanya süresince dağıtılmıştır.

Bu bildiri ile ilgili olarak, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'ndan İstanbul İl Örgütü'ne gelen ikinci yazıda bildiri «mahiyeti»nin «sıkıyönetim ilanını gerektiren» nedenlerden olduğu «gerekçesi»ni ikna edici görülmemiş olacak ki, bu sefer bildiri dağıtma hakkının toptan askıya alındığı ifade edilmektedir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının TSİP bildirileri ile ilgili, demokrasiyle bağdaşmayan bu uygulamaları üzerine gerekli yasal işlemler için Danıştaya başvurulmuştur.

Görüldüğü gibi Sıkıyönetim, bir partinin önde gelen Anayasal haklarından birisi olan bildiri dağıtmayı ki bu bildirilerin ana teması demokratik hak ve özgürlüklerin savunulmasıdır. engelleme yoluna giderken, toplam tirajları milyonları aşan günlük gazetelerdeki «çarşaf-muhtıralara» kolayca izin vermektedir.

Üstelik sıkıyönetim ilanının «gerekçesi» olarak gösterilen «yaygın şiddet olayları» ile TSİP'in uzak ya kın ilişkisi yoktur ama, «ilan-muhtıraların» sahipleri «yaygın şiddet hareketleri»nin başta gelen sorumlularıdır. Çünkü sosyal gelişmelerin temelindeki ekonomik buhranın tek sorumlusu onlardır, demokrasi güçlerini sindirebilmek için faşist terörün sırtını devamlı sıvazlayan onlar olmuşlardır. 5 Haziran 1977 Seçimlerinden sonra MHP'yi ilk kutlayanlardan birinin, muhtıraların sahibi Tüsiad'ın başka-

nı Feyyaz Berker olduğu hatırlarda dır. Kaldı ki ilan-muhtıralarda açık açık demokratik hak ve özgürlüklere saldırılmakta, sözgelimi, ücretlerin dondurulması istenerek toplu sözleşme hakkının askıya alınması savunulmaktadır Böylece kimin baskı ve şiddet yoluyla demokrasinin refa kal-

dırılmasından yana olduğu bir kere daha gün yüzüne çıkmaktadır!

Biz daha ilan edilmeden, sıkıyönetimin demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayacağını belirtmiştik. Buradaki örnekler Sıkıyönetimin neyi kısıtlayıp neyi kısıtlamadığını açıkça gösteriyor.

Demokrasi ve Özgürlükler İçin Birleşelim

Yurttaşlar;

Bugün halkımız FAŞİZMİN tehdidi ve saldırısı altındadır. Faşist güçler ve onların işbirlikçileri ülkemizdeki kısıtlı demokrasiyi bile ortadan kaldırmak ve faşist bir diktatörlük kurarak halkımız üzerindeki zulüm ve yağmayı şiddetlendirmek istiyorlar.

Bugün ülkemizde yurttaşların can güvenliği yoktur. Faşist saldırganlar yurdun dört bir köşesinde, sokakta, fabrikada, köyde, okulda, kahvehanede, otobüs durağında, toplulukların bulunduğu her yerde yurttaşlarımızı pervasızca saldırmakta ve cinayet işlemektedirler.

Fiyatlar görülmeyen bir hızla tırmanmaktadır. PAHALILIK ve İŞSİZLİK başını alıp yürümüştür. Çalışanların yaşama koşulları her geçen gün daha da kötüye gitmektedir.

Ülkemizin içine itildiği bu keşmekeşin birinci sorumlusu, kapitalizmin en gerici, en zorba tahakkümünü kurmak isteyen faşistlerdir. Buna karşılık, CHP faşist cinayet odaklarının üzerine gitmemektedir.

Faşizmin halkımıza yönelttiği saldırı karşısında, Cumhuriyet Halk Partisi aciz ve kararsız bir yol izlemektedir. CHP seçimler öncesinde yaptığı vaatlerin hiçbirisini tutmamış, halkımıza sırt çevirmiştir.

Bütün bunlar yetmezmiş gibi, CHP «olağanüstü durum» ilan etmiştir. Oysa faşizme karşı DEMOKRASİ'yi koruyup günlendirmek için en geniş kitlelerin demokratik harekete katılmaları gerekmektedir. Faşizmin tehdidini, saldırısını ve tehlikesini başka türlü önlemek mümkün değildir.

Yurttaşlar;

Bugün her şeyin önünde gelen görevimiz DEMOKRATİK HAK ve ÖZGÜRLÜKLERİ savunmak ve genişletmektir. Demokrasiyi şu ya da bu şekilde katletmek isteyen güçlere meydan verilmemelidir.

Ülkemizde çığnayan İNSAN HAKLARINI korumak, demokrasiye inanan her kuruluşun ve kişinin birinci ödevidir. Bu amaçla:

● Gizli açık tüm karanlık mihraklara ve bütün demokrasi güçlerine karşı halkımızın birliği ve beraberliğini sağlamak gerekir.

● Faşist milliyetçi hareketin ve Amerikan casusluk örgütü CIA'nın karanlık planlarının boşa çıkartılması gerekir.

● Pahalılığa, işsizliğe ve kötü yaşam koşullarına karşı ekonomik haklarımız için örgütlü bir demokratik mücadele gerekir.

● Sıkıyönetimin kaldırılması gerekir.

● Faşist ve diğer gerici güçlerin yaratmak istedikleri kargaşa ve bezginlik ortamına meydan verilmemesi, demokrasiyi güçlendirmek için tüm demokratik güçlerin seferber edilmesi gerekir.

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ, bu görevlerin başarılmaları için tüm devrimci, ilerici ve yurtseverleri, bütün anti-faşist güçleri BİRLİĞE ve ortak mücadeleye çağırır.

TÜRKİYE SOSYALİST İŞÇİ PARTİSİ

Zimbabve Afrika Halk Birliği'nden TSİP'e

Ahmet Kaçmaz,
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi,
İstanbul

Sayın Başkan yoldaş,

İrkçı rejimin hayasız yaban adamlarınca Başkanımızın hayatına karşı girişilen suikast teşebbüsünden ötürü duyduğunuz derin teessür ve öfkeyi dile getiren 3 Mayıs 1979 tarihli yazınızı aldık.

Bu olay, rejimin kana susamış gerici güçlerinin izansız ve vahşice bir teşebbüsü olmuştur.

Zimbabve devrimci güçleri her güçlüğü eninde sonunda aşacaklardır. Zafer kesindir. Saygılarımla,

T. G. Silundika
Dışişleri Sekreteri

Bayram Turan'ı Anma Toplantısı Yapıldı

Bağımsızlık - Demokrasi - Sosyalizm mücadelesinin genç savaşçısı, SGB Esiye şube yönetim kurulu üyesi Bayram Turan yoldaşımızın, faşistlerce şehit edilmesinin birinci yılında da SGB Esiye şubesi 29 Mayıs'ta «Bayram Turan'ı Anma Gecesi» düzenledi. 300'ü aşkın kişinin katıldığı geçenin açış konuşmasını SGB Esiye şube sekreteri Hüseyin Kır yaptı. Hüseyin Kır, Bayram Turan'ın mücadeledeki kararlılığını, örnek kişiliğini ve fedakârlığını anlatarak, sosyalist gençlik hareketinin hızlı gelişiminin cinayet ve saldırılarla geriletilmeyeceğini belirtti.

Daha sonra kürsüye gelen SGB Genel Başkanı Yaşar Yiğit, Sosyalist Gençler Birliği'nin Türkiye gençlik hareketindeki etkinliği ve saygınlığının giderek artmasının egemen sınıfları ve onların beslemeleri faşist güçleri ürküttüğünü belirterek, «Sosyalizmin gençlik hareketi içerisinde kökleşmesini engellemenin genç sosyalistleri katlederek sağlanabileceğini sa-

nanlar ciddi bir şekilde yanılmaktadır» dedi. Yaşar Yiğit, «sosyalizm mücadelesinin şehitlerle dolu çetin ve zor bir mücadele olduğunu belirterek, bu zor ve aynı zamanda onurlu mücadeleye genç sosyalistlerin bilim, fedakârlık ve yiğitlikle donanmış olarak baş koyduklarını ifade etti.

Geceye konuk konuşmacı olarak katılan TSİP GYK üyesi ve Ordu il başkanı Kâzım Yeşilyurt, yaptığı konuşmada, faşist hareketin katlettiği yüzlerce demokrasi ve sosyalizm savaşçısının mücadelemizde birer bayrak olduğunu ifade ederek, tırmanan faşist saldırganlığa karşı sosyalist ve demokratik güçlerin birliğinin bütün aciliyetiyle gündemde olduğunu söyledi.

Partili ozan Ali Mahir'in söylediği devrimci türkülerden sonra biten Bayram Turan'ı Anma Gecesi'ne TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz ve bir çok yerel demokratik kurulus dayanışma mesajı gönderdiler.

Sıkıyönetim Komutanlığının

26 Şubat 1979 Tarihli Yazısı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi İl Örgütüne

1. 27 Şubat 1979 günü dağıtılacağı bildirilen bildirinizin yapılan incelemede mahiyeti itibarıyla Sıkıyönetim Komutanlığının 27 Aralık 1978 günkü 2 no.lu bildirisinde belirtildiği şekilde, Sıkıyönetimin ilanını gerektiren olay ve eylemlere ilişkin olduğu sonucuna varılmış, bu sebeple dağıtılması sakıncalı görülmüştür.

2. 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 16. maddesi muvacehesinde hareketinizin suç teşkil etmemesi bakımından bildirinin dağıtılmaması ve tamamının en yakın Emniyet Amirliğine tesliminin sağlanmasını rica ederim. İ'NCİ ORDU VE İST. SYNT. KOMUTANI NAMINA

Sıkıyönetim Komutanının

8 Mart 1979 Tarihli Yazısı

T.S.İ.P. İstanbul İl Örgütü

.....

2. Çeşitli kuruluşlarca anarşik eylemleri teşvik ve Sıkıyönetim yasalarına karşı hareketleri tahrik etmek üzere bir istismar vasıtası olarak kullanılan bildiri dağıtma işlemini Komutanlık genel huzur ve güvenlik bakımından sakıncalı mütalaa ettiğinden tamamen yasaklamış bulunmaktadır.

3. Bu nedenle Komutanlığın 27 ARALIK 1978 günkü 2 no.lu bildirisine uyularak partinize ait bildirinin dağıtılmamasını, bu yönde anlayış göstereceğiniz inancı ile rica eder, yasaklara aykırı hareketlere tevessül edilmemesini dilerim.

Necdet ÜRÜĞ

Orgeneral

1'inci Ordu ve İSTANBUL
Sıkıyönetim Komutanı

Hükümet'i Devirmek İçin Demokrasi Düşmanları Neden Telaş Ediyorlar?

«Paranın ucu» gözükmeye başlayınca tüm demokrasi düşmanlarının da CHP ağırlıklı Hükümeti bir an önce düşürme telaşları had safhaya vardı. Demirel telâşını açıkça dile getiriyor. «Hükümet ömrünü uzatmak için yardım arıyor» diye beyanat veriyor. Herkes gibi o da biliyor ki ekonomideki bunalımın gittikçe derinleşmesinin başlıca nedeni döviz darboğazı. Gerçi döviz darboğazı ekonomideki berbatlığın bir nedeni değil, bir sonucu. Çünkü ekonomi tümüyle emperyalizme bağımlı, onun sömürüsüne uyumlu biçimde şekillendirilip yönlendirilmiş. Özeti, montajcı ve iç pazara dönük bir sanayi oluşturulmuş. Bu sanayi, kısa sürede büyük dış ticaret açıkları vermesi kaçınılmazdı. İşçi dövizleriyle bugünkü kaçınılmaz akıbet bir ölçüde ertelenmişti. Daha sonra MC'ciler akıl almaz bir hovardalıkla sadece yaşanan günü kurtarmaya yönelik bir dar görüşlülük ve yağmacılıkla, «benden sonra tufan» anlayışıyla son imkânları da çarçur ederek ülkeyi boğazına kadar borca soktular ve kendi itiraflarıyla «yetmiş sente muhtaç» ettiler! Sosyal demokrat ağırlıklı Hükümet'in bir buçuk yıla yakın bir süredir IMF'nin, AET'nin, ABD'nin başını çektiği emperyalist metropollerin dayatmaları karşısında kıvrır kıvrır kıvrınmasının nedeni, ekonominin soluğunu kesen bir döviz ihtiyacına bir çare bulabilmek içindi. Şimdi IMF'nin dayattığı şartlar kabul edildiği takdirde, azımsanmayacak bir dış kredi sağlanacak gibi görülüyor. Bu satırların kaleme alındığı sıralarda IMF ile Paris'te yürütülmekte olan görüşmelerin sonucu henüz açıklanmamıştı. Ama «perşembenin gelişi çarşamba'dan bellidir» misali, görüşmelerin hemen arefesinde yapılan THY ve Sümerbank zamları, IMF'nin dayatmalarına tümüyle boyun eğileceğini müjdelemektedir. Careyi bağımlı kapitalist yapıyı reformlarla sürdürmekte gören sosyal demokrasinin ekonomik açmazlara illa «batı»da çözüm arayan tutumu sonucunda bu noktaya gelinmesi ve emperyalizme tam anlamıyla teslim olunması kaçınılmazdı.

İşte gelişmeler bu noktaya vardığında MC'cilerin iyice telâşlanmaları ve Hükümet'i bir an önce düşürmek için çeşitli tertiplere girmeleri daha bir anlam kazanıyor. Onlar «taze para» bulunduktan sonra, bunun kullanımını mutlaka kendi insiyatiflerine almak istiyorlar. Çünkü biliyorlar ki, bu krediler geçici ve bir hayli kısa süreli de olsa ekonomiye nisbi bir soluklanma getirecek, şimdikine kıyasla daha az sıkıntılı bir ortam oluşabilecek ve kuyruklarda ömür tüketmekten bunalan halk biraz nefes alabilecektir. Bu ise, CHP'nin bir ölçüde «iade-i itibar» görmesi olacaktır ki, böylesi bir gelişmeyi demokrasi düşmanlarının hiç birisi istemez. Aksine, Hükümet düşürülür de yerine yeni bir MC veya benzeri kurulursa, dış kredilerden elde edilen imkânların meyveleri tümüyle kendileri tarafından derlenmiş olur. Böylesi, tüm gericiler, faşistler ve işbirlikçiler için «çift katlı ekmek kadayıfı»dır. Çünkü bu sağlandığında, birincisi, 1,5 yıldır halkı kuyruklarda perişan eden, zam, pahalılık ve yokluk demek olan CHP'nin, dolayısıyla «sol»un alabildiğine zemmedilmesi, buna karşılık MC'cilerin nasıl vatan kurtarıcı olduğunun bir kez daha —1950'den sonra— kanıtlanması için eşsiz bir fırsat ele geçirilmiş ve bu yoldan hem CHP'nin, hem de CHP «sol» gösterilerek «sol»un kaybettiği itibardan yararlanılarak, sosyalistlerin önü kesilmiş olacaktır. İkincisi, bünyesinde «sol» kanat sosyal demokrasiyi ve anti-emperyalist unsurları barındırdığı için baştan beri işbirlikçi burjuvaziyi ve onun efendileri emperyalistlere bir türlü yeterince güven vermeyen CHP'nin Hükümet'ten uzaklaştırılmasıyla, egemen güçler birinci dereceden güvenilir bir iktidar alternatifine kavuşmuş olacaklardır. Ve böylesine «makbul» bir iktidarın elde edilecek kredinin dağıtımında hizmetine koşulduğu güçlere karşı çok daha «ikramkâr» olacağı açıktır. En yüksek trajik gazetelerde kodaman burjuvazinin çarşaf çarşaf ve tefrika halinde ilan-muhtırlarla Hükümet'in düşürülmesi kampanyasını tam bu sıralarda açmış olması, herhalde boşuna değildir.

MC'cilerin son zamanlarda Hükümet'i devirmek için aşırı telâşlanmalarının nedenini Anayasa'nın 108. maddesindeki prosedüre bağlayanlar da vardır. Buna göre 18 aylık bir sürede Hükümet iki defa güvensizlik oylamasıyla düşürülür de bir üçüncüsü kurulamazsa takdirde Cumhurbaşkanı, Meclis ve Senato başkanlarına danışarak, yeni seçime gidilmesine karar verebilmektedir. Ve ikinci MC'nin düşürülmesinin 18. ayı Haziran'ın 31'inde tamamlanmakta-

dır. Şayet önümüzdeki kısa vadede Hükümet güvensizlik oylamasıyla düşürülebilirse, parlamentodaki mevcut kutuplaşmanın şu andaki aritmetiği nedeniyle bir Hükümet'in güvenoyu alması hemen hemen imkânsız olduğundan, erken seçime gitmek için bir fırsat yaratılmış olacaktır. CHP'nin işbaşına geçmesinden bu yanaki gelişmeler, bazı belediye seçimlerindeki belirtilerin de gösterdiği gibi CHP'nin oy desteğini bir hayli yitirdiğini ortaya koymaktadır. İşte özellikle AP'nin ve MHP'nin hesabı bu şartlardan faydalanıp, gidilecek bir erken seçimde parlamentoda çoğunluğu elde etmektir.

MC'cilerin telâşının nedeni bunlardan hangisi olursa olsun amaç tektir: Mevcut hükümeti bir an önce düşürmek. Ama bu, Anayasa'nın 108. maddesine dayanarak olurmuş, ya da transferlerle sağlanmış, bunlar fazla önemi olmayın teknik noktalar. MC'cilerin, özellikle de AP'nin, sosyal demokrasi kredi musluklarını açmayı başaramadığı sürece onu «silkelemeye» devam etmelerinin bir anlamı, kendileri açısından bir yararı vardır. Çünkü bu süreç CHP'nin iyice yıpranması sonucunu getirir ve nitekim şu ana kadar geçen zaman boyunca olan da budur. Ama tam teslimiyetten sonra IMF'nin yeşil ışığı yanarsa —ki bu ihtimal son günlerde alabildiğine kuvvetlenmiştir— hâlâ daha Hükümeti silkelemeye devam etmek MC'ciler için hiç de akıllıca bir davranış olmaz. İşte MC'ciler ve onların arkasındaki egemen güçler bu gerçeği görmüş olmalı ki, son günlerde Hükümete yönelik saldırılar bir hayli yoğunlaştı. MC'cilerin saldırı ve tertipleri sonucunda CHP Hükümetten gönderilebilir mi? Gönderilirse yerine nasıl bir çözüm getirilmeye çalışılır? Bu soruların cevapları herhalde önümüzdeki günlerde somut olarak açığa çıkacaktır.

Sosyal demokrat ağırlıklı bir Hükümet yerine yeni bir MC'nin oluşturulması elbette ki istenmez. Çünkü böylesi halkın ve tüm demokrasi güçlerinin çıkarlarının aleyhine olur.

Ancak böyle diye demokrasi güçleri sosyal demokrasiye payanda olamazlar. Çünkü sosyal demokrasinin bağışlanmaz kaba-hatleri olmuştur. Başa geldiğinden bu yana faşist saldırganlıklarla doğru dürüst mücadele edecek yerde, demokrasiyle bağdaşmayan uygulamalara hız vermiş, işi sıkıyönetim ilan etmeye kadar varmıştır. Vaadettiği demokratik hak ve özgürlükler için tek bir olumlu adım atmadığı gibi, kendi dışındaki anti-faşist güçlerle dayanışmayı devamlı reddetmiştir. Bu nedenle bu Hükümet'in tutulacak yanı yoktur. Ama her yaptığıyla emekçilere ve demokrasi güçlerine ters düşen sosyal demokrasiye karşı muhalefet yürütülecek diye MC'cilerle aynı konuma düşmekten de sakınmak gerekir. Bu nedenle MC'cilerin, aslında demokrasi güçlerinin muhalefetiyle taban tabana zıt olan sahte muhalefeti devamlı teşhir etmek ve onların çabalarının halkı daha yoğun bir şekilde sindirmeye yönelik olduğunu kitlelere göstermek ihmal edilmeyecek bir görevdir.

Önümüzdeki günlerin son derece kritik olduğu çeşitli çevrelerce ifade edilmektedir. IMF'nin emperyalist metropoller ve yerli işbirlikçilerinin Türkiye için önerileri uzunca bir süredir bellidir. **Kemerlerin kısılması!** Ve uzunca bir süredir uygulanan politikalarının bu hedefe yönelik olduğu çeşitli vesilelerle kanıtlanmıştır. Bu nedenle ilk başta sosyalistler olmak üzere tüm demokrasi savunucuları terör altında kemer sıkırma girişimlerine karşı son derece uyanık ve hazırlıklı olmakla yükümlüdürler.

Sosyal demokrasi ise yol ayrımındadır. Ya demokrasi düşmanlarının daha da yoğunlaşacak saldırıları karşısında devrilip gidecek, belki de dağılacaktır. Ya da demokrasiye kastetmeye kesin niyetlilerin saldırılarını boşa çıkarmanın biricik yolunun, kendinden daha solda kalanlarla faşizme karşı işbirliği yapmak olduğunu kavrayacaktır.

Bu ikincisi, halkımızın çıkarları —hatta sosyal demokrasinin kendi bekası— açısından doğru ve gerekli olanıdır. Ama şimdiye kadarki tecrübelerimiz sosyal demokrasinin yanlış olanda inat etmesi ihtimalinin büyük olduğunu göstermektedir. Bu durum sorumluluğumuzu daha da artırmaktadır. Çünkü halka kan kusturan MC'nin hatıraları henüz tazedir. Sosyal demokrasi kendisine umut bağlayan geniş kitleleri sadece hayal kırıklığına uğratmıştır. Ve bu şartlarda sosyalistler yeni arayışlar içindeki milyonların cazibe merkezi olmakla yükümlüdürler.

Sosyal Demokrasinin

Aczinin Tescili ve İşçi Sınıfı Siyaseti

Tektas Ağaoğlu

Cumhuriyet Halk Partisi Kurultayında olanlar sosyal demokrasinin belirsizliğini, tutarsızlığını ve kofluğunu bir kez daha açığa çıkardı. Ne var ki, CHP'nin bir buçuk yıldır iktidar olması ve bir buçuk yıllık iktidar dönemi sonunda varılan yer, açığa çıkan bu gerçeğin halkımız açısından önemini her bakımdan artırıyor. Bunun içindir ki, kimi küçük burjuva ilericilerin yaptıkları gibi, baştaki hükümete «tam bir CHP (ya da sosyal demokrasi) hükümeti değildir» diye özür aramak da bir başka tutarsızlıktır. Zira sosyal demokrat CHP, hükümetteki «ağırlığı»ni kendisine yıllardır umut bağlayan kitlelerin çıkarları doğrultusunda kullanma yolunda pekâlâ mümkün seçeneklere sırt çevirmiş, iktidarda kalabilmek için de, ekonomiyi düze çıkarmak için de emperyalizme bağımlılık ilişkilerini sürdürmeye ağırlık vermiştir. Sosyal demokrasinin başarsızlıklarının, yalpalamalarının, tökezlemelerinin esas kaynağı budur.

Kitlelerin çıkarı doğrultusunda bir siyaset izleyebilmek ancak dış bağımlılıktan kurtulmaya yönelmekle mümkünken, emperyalizmin «yardımı» ile düze çıkıp bağımsız siyaset için «birlikim» sağlama kurnazlığı tabii ki sökmemiştir. Pazarlık anlayışına dayalı zorlamalar dış bağımlılığın ne denli ileri boyutlarda olduğunu olanca açıklığı ile ortaya koyduğu gibi, bu bağımlılığa daha ileri boyutlar da katmıştır. Nitekim kitlelerin somut maddi çıkarları kadar ulusal onurdan da bunca fedakârlıkla sağlanmaya çalışılan dış krediler ekonomiyi bir ölçüde «düz» çıkardığında görülecek olan, sadece IMF diktasına boyun eğilmiş olması değil, ekonominin, eskisinden de daha ileri düzeyde dış güçlerin güdümü ve denetimi altına alınmış olduğu olacaktır.

Ekonomik «kapitülasyon»un yanısıra sosyal demokrasi, siyasi demokrasi alanında da özgürlük düşmanları cephesi karşısında adım adım gerileyerek, bir zamanlar kendisine hiç de yakıştırmadığı işlevleri yerine getirir olmuştur. Faşist saldırganlığı önlemekte âciz kalmaktan sıkıyöneti nin sıradanlaştırılmasına, demokratik hak ve özgürlüklerin bütünü kısıtlanmasından burjuvazinin gözü-kara «bölücülük» yaygınlığının «meşrulaştırılması»na kadar her alanda bugün sosyal demokrat iktidarın vardığı yer budur. Böylece sosyal demokrasi, kendini işçi sınıfından, diğer demokrasi güçlerinden, geniş emekçi kitlelerden tecridin en uç noktasına ulaşmıştır.

Demokrasi güçlerinden tecridin karşı kutpu, demokrasi düşmanlarıyla —ve demokrasi düşmanlığının ana kaynağı tekelci burjuvaziye— bütünleşmedir. Ne ki, bu dahi sosyal demokrasiye nasip olmamıştır ve olmayacaktır. Türkiye'de tekelciliğin de, sosyal demokrasinin de kendilerine özgü yapıları buna engeldir. Dolayısıyla bir buçuk yıllık sosyal demokrat iktidarın CHP'nin sosyal demokrat hüviyetinin içini boşaltarak, icrayı hükümet etmesinin sonucu, kendi umduğu gibi iktidarda yerine giderek ısınması değil, tam tersi, kendisinden sonra gelecek —biçimi ne olursa olsun— gerici iktidarların yolunu temizleyerek kendi bindiği dalı kesmekten başka bir şey olmamıştır.

İşçi sınıfı sosyalistlerinin tam bir öngörü ile çok önceden haber verdikleri bu gelişme, işçi sınıfının bağımsız siyasetini de şimdi daha bir aydınlığa kavuşturuyor. Kitlelerin sosyal demokrasinin onlara sunduğu sahte umutlardan hızla kopmaları, işçi sınıfı sosyalistlerinin öteden beri halka sundukları alternatif siyasetlerin ne denli gerçekçi maddi temellere dayandığını daha bir açığa çıkarıyor. Sınıf mücadelesinin keskinleştiği bunalımlı dönemlerde sınıf siyasetleri —burjuvazinininki olsun, işçi sınıfınıninki olsun— tam bir netlikle belirir, kendini dayatır. Mesele, siyasetin hayata geçirilmesi yolunda somut adımların atılabilmesindedir.

Emperyalizmin dayatmalarına, tekelci burjuvazinin komplolarına ve faşist saldırganlığa karşı, demokrasiyi korumak, daha ileri demokratik mevziler ele geçirmek ve demokratik halk iktidarını gerçekleştirmek uğruna mücadelede kitleleri seferber edebilmek için, işçi sınıfının bağımsız, bilimsel siyaseti somut içeriği ve biçimiyle hayatın her alanında etkin bir alternatif olarak ortaya konulmalı, kitlelerin güvenini sağlayacak ölçüde yaygınlığa, tutarlılığa kavuşturulmalıdır.

Bu amaçla işçi sınıfının siyasi güçlerinin her türlü dar kapıcılıktan, kendinden menkul hegemonya iddiacılığından sıyrılıp âcil mücadele alanlarında somut iş ve eylem birliklerini gerçekleştirmelerini sağlamaya çalışmak, bu yolda süregelen çabaları sürdürmekte ısrarlı olmak, başta gelen görevlerimiz arasındadır.

Bunda sağlanacak bir başarı, CHP balonunun patladığı ve kitlelerin yeni arayışlar içine girdikleri, sınıf mücadelesinin Cumhuriyet tarihinde görülmemiş ölçüde şiddetlendiği bir dönemde işçi sınıfının bağımsız siyasetini teorik ve lâfzî anlamda «alternatif» olmaktan çıkarıp gerçekten hayata geçirme, kitlelerin uğrunda mücadeleyi göze aldıkları somut bir tercih olacak ölçüde ete kemiğe büründürme yolunda ileri —ve bütün sınıf güçleri adına atılmış— bir adım olacaktır.

«Dış Yardım»- Kapitülasyon

Paris toplantısı tamamlandı ve Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütüne (OECD) üye 17 ülke ve çeşitli finans kuruluşları Türkiye'ye bir kereye mahsus olmak üzere 906 milyon dolar borç vermeyi yükümlendiler. Ancak, borç vermeyi yükümlenen 14 ülke, Türkiye'nin IMF ile «mutlaka» anlaşmaktan sonra saptanan borcun verileceğini önkoşul olarak ileri sürdüler. Ayrıca, Türkiye kendisine borç verecek ülkelerle tek tek anlaşmalar yapacak.

Emperyalist ülke ve kuruluşların Türkiye'ye verecekleri borcun 661 milyon doları «özel yardım», kalan 245 milyon doları da «dış satım kredisi» dir. Bunun dışında, Dünya Bankası 150 milyon dolar, uluslararası bankalar da 400 milyon dolar vereceklerdir.

Bu yorum yazıldığı sırada Türk heyeti Paris'te IMF ile pazarlığa oturmuştu. Ne ki, Türk Hükümetinin çıkan «ivedi yardım» karşısında yelkenleri suya indireceği belliydi. IMF'nin öne sürdüğü koşullar Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığının tam tescili ve ülkenin her alanda gelişmesine konulan ambargodur. IMF'nin belirttiği koşulların başında Türk Lirasının tekrar yüksek bir oranda devalüe edilmesi, yabancı sermayenin daha fazla teşvik görmesi, tarım ve turizm endüstrisinde rahatça hareket edebilmesi, sanayiye yönelik yatırımların durdurulması, pazar ekonomisine uyum göstermeyen Kamu İktisadi Teşekküllerinin kaldırılmasıdır.

IMF'nin dayattığı bu «önlem»ler Türkiye'nin kayıtsız şartsız emperyalizme teslim olmasının belgelenmesi olacaktır. Ve Osmanlı döneminde olduğu gibi, Türkiye'nin boynuna kapitülasyonlar benzeri bir boyunduruk vurulacaktır.

Bunlar ne için ve kimin için yapılacaktır? Birkaç milyon dolarlık yardım uğruna emperyalistlerin ve Türkiye tekelcilerinin çıkarları için! İşin ilginç bir yanı da, Paris'te saptanan borcun Türkiye'ye ne kadar yeteceği. Türkiye'ye verilecek tüm borç ve yardımlar ekonomimizi ancak bir yıl «kurtarmaya» yetecektir. Ve gelecek yıl bu vakitler Türkiye yine Batılı «dostlarına» avuç açacaktır ve yeni koşullarla, tabii!

Türkiye'nin emperyalizme bağımlı ekonomi politikası tam bir kısır döngü içine girmiştir. Dönüp dolaşıp yine aynı noktaya gelinmektedir. Aynı kafayla gidildiğinde bu devam edecektir.

Sosyal demokrasi ise, emperyalizme bağımlı ekonomi politika konusunda kendinden önceki iktidarların yaptığının aynısını devam ettirmenin ötesine geçememiştir.

Paris anlaşması, ülkemiz üretici güçlerine yeni darbelerin vurulmasının yeni bir başlangıcıdır. Türkiye tekelcilerini biraz ferahlatmak için milyonlarca emekçinin üzerine yeni felâketler salınmaktadır.

Hükümeti «Sıcak» Bir Haziran Bekliyor

Yaşadığımız günler CHP hükümetinin geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Ve özellikle Haziran ayı, hükümet için bir kader ayı olma görünümündedir.

Son günlerde Türkiye siyasetinde alabildiğince bir hızlanma var. Bu hareketlenme, OECD ülkelerinin Türkiye'ye âcil yardımın yapılması görüş-

melerinin «olumlu» bir şekilde sonuçlanmasıyla daha da hızlanmıştır. Batılı ülkelerin, IMF'nin koşullarının kabulünden sonra yardım verileceği konusundaki beyanları, uzun bir süredir beklenen yardım sorununa «yeşil ışık» yakmıştır.

Paris görüşmesi tamamlanırken, Hükümet içinde de bazı önemli olaylar cereyan etmeye başlamıştır. Devlet Bakanı Enver Akova hükümetten istifa etmiştir. Enver Akova'nın istifa edeceği zaten ortada dolaşan bir söylentiydi. Tercüman gazetesinin bayan köşe yazarı önceden Enver Akova'nın istifa edeceğini ilan ederek Akova nasıl istifa ederse istifasının işe yarayacağını anlatmaya çalışmıştı!

Enver Akova, Hükümeti düşürmek isteyenlerin öne sürdükleri en önemli kozdur. Bundan umulan, Akova'nın istifasıyla hükümet içinde karışıklık yaratmak ve kamuoyu karşısında hükümetin prestijini biraz daha düşürmektir. Hükümeti düşürmek isteyenler, bu planlarını gerçekleştirmek için adım adım ilerlemektedir. Ve bilinmektedir ki, Akova'nın istifası hükümeti düşürmeye yetmeyecektir. Bunun için de çok ince yollara başvurulmaya başlanmıştır.

Muhalefet, hakkında yolsuzluk iddiaları olan Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İğşüzar için gensoru önergesi vermiştir ve şimdi bütün güçlerini bu noktada yoğunlaştırmıştır. Çünkü, Haziran ayı içinde hükümet güvenoyu alamazsa, Anayasanın 108. maddesine göre «onsekiz ay içinde iki hükümet de güvensizlik oyu alacağından» erken seçime gidilmesi gerekecektir.

Yardım toplantısı, U-2'ler, gensoru ve Akova'nın istifası derken, CHP hükümeti tam anlamıyla sıkışmıştır.

Emekçi Köylü Birliği (EKÖB) Kuruldu

DEMOKRATİK KÖYLÜ HAREKETİNDE İLERİ ADIM

Merkezi Eskişehir'de bulunan ve ülke düzeyinde kuruluş çalışmalarını tamamlayan Emekçi Köylü Birliği 31 Mayıs günü kuruldu. Birliğin kuruluşu nedeniyle bir demeç veren Birlik Başkanı Ahmet Melek, Emekçi Köylü Birliği'nin demokratik köylü hareketinde ilk ve ileri bir örgütlenme adımı olduğunu belirtti.

Ahmet Melek'in konuya ilişkin açıklamaları şöyle:

«Uzun çalışmalarımızdan sonra Emekçi Köylü Birliği'ni kurmuş bulunuyoruz. Aralarında pek çok kooperatifçi-veteriner, ziraat mühendisi, muhtar, emekçi köylü, tarım işçisi ve tarım uzmanı bulunan 100 kurucu, 30'u aşkın şube potansiyelini merkezi örgütlenmeye dönüştürmüştür. Derneğimiz, emekçi köylülerin ekonomik isteklerini, köklü bir toprak reformu yapılmasını, mayınlı arazilerin arındırılıp, köylülerimize dağıtılmasını savunmaktadır. Emekçi Köylü Birliği, köylülerimizin, verimli tarıma yönelik olarak desteklenmelerini, uzun vadede ve düşük faizli kredilerden öncelikle emekçi köylülerin yararlandırılmasını, kırlarda araçların ve tefecilerin etkisinin kırılmasını, başta gelen köylü talepleri olarak ileri sürmektedir.

Emekçi Köylü Birliği bütün bunların yanında, köylülerin demokratik isteklerini programına almıştır ve bu doğrultuda kırsal kesim emekçileri üzerindeki her türlü baskının geriletilmesi ve siyasi gericiğin köylüler üzerindeki istismarının son bulması için mücadele edecektir.»

CHP'yi bu noktaya getiren acaba muhalefetin çok kurnazca hareket etmesi midir? Sorunu sadece bu yönüyle açıklamak mümkün değildir. Bu satırlarda pek çok kez tekrarladığımız gibi, CHP hükümet olduğu sürece devamlı olarak faşist tirmanışa karşı ödün verici bir tavır izlemiş, tekelcileri gücendirmemeye çalışmış, demokratik özgürlükleri kısıma yoluna gitmiştir. Böylece kendine oy veren geniş emekçi kitlelere sırtını dönmüştür. Özellikle, 1 Mayıs'da işçi sınıfının birlik ve dayanışma gününün kutlanmasını engelleme çabalarına göz yumması, CHP'yi tam anlamıyla yalnızlığın içine itmiştir. Ve her zaman daha fazla kâr, daha az demokrasi isteyen «hür teşebbüs» erbabımızın hissinde da uğramıştır. Tekelcilerin gazetelerde cihat çağrıları yapmaları da CHP'nin devamlı geri çekilmesinin bir ürünü olmuştur.

CHP hükümeti Haziran ayına girerken, «olmak ya da olmamak» mücadelesinin içine de girmektedir. Ancak hükümetin üstüste yaptığı hatalar hükümetin «olmamak» yönünü güçlendirmiştir. Muhalefet hükümeti düşürmeyi başarırca CHP'yi tam bir «günah keçisi» haline getirecek ve erken seçime büyük avantajlarla girecektir.

Hükümet Demokrasiye Karşı Kılıç Kuşanmaktan Vazgeçmelidir

Gazeteler yazdı ve resimledi. TRT, ekranlarında uzun uzun gösterdi. Bir kısmı sivil giyinmiş jandarma komandoları, terörcülerin rolünü oynuyordu. Bir bölüm komando da, gerçek rolleriyle sahnede yerlerini alıyordu. İki ayrı gruptan «terörcüler» birbirlerine saldırdılar ve jandarma komandosu da onlara, gerçekteki rolünü oynayarak saldırdı. Teröre karşı resmi mücadeleyi simgeleyen tablonun topyekûn kendisi bir anda terör haline dönmüştü. Çocuklar, kadınlar ve bütün halk, olup bitenleri korkuyla izledi ve okudu.

«Kanatlı-78 Jandarma Tatbikatı»nda da böyle olmuştu. Komandoların bir bölümü Doğu Halkının glyislerine bürünmüş, kalan bir bölümü de gerçek rolleriyle bu sivil halkı katletme provası yapmıştı.

Her iki olayı da hatırlayanlar, bu tablolarla yaratılmak istenen şeyin dehşet ve korku olduğunu bilirler. Halka, nasıl insan öldürüleceğini göstermek ve bu «beceriye» jandarma askerlerine kazandırmak, devlet eliyle geliştirilen çok tehlikeli bir eğilime işaret eder. Bu, terörün resmileştirilmesinden başka bir şey değildir. Terörün üstesinden gelmeyi başarama-

Halkı dehşete salan ve gidererek dehşeti dahi sıradanlaştıran bu türden «provalar» prova olmaktan çıkıp yaygın bir hevese dönüşmeden önlenmeli, eğer «samimi» olarak terörün üstesinden gelinmek isteniyorsa, bunun bilinen siyasal kaynakları üzerine gidilmelidir. Yığınlar, kendilerine can güvenliği sağlamak görevini üstlenmiş kurumların, can güvenlikleri için bir tehlike olmaya başladığını görmekte ve sosyal demokrasi bu kuşkuyla dağıtamadığı sürece demokrasiden yana olduğuna kimseyi inandıramaz.

AP'NİN YENİ GERİCİ GİRİŞİMLERİ

1 Mayıs, Yılbaşı ve 27 Mayıs Tatilleri Kaldırılmak İsteniyor

31 Mayıs günü Millet Meclisi İçişleri Komisyonunda AP ve MSP'ye mensup üyelerce el çabukluğuyla «ilginç» bir yasa önerisi görüşülerek kabul edildi. Önümüzdeki günlerde Millet Meclisi'nde de görüşülecek olan yasa önerisi, Yılbaşı tatili ile 1 Mayıs ve 27 Mayıs bayramı ve tatillerinin kaldırılmasını öngörüyor.

Bir kere, bilindiği gibi, ülkemizde 1 Mayıs «işçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma bayramı» olarak henüz yasallaşmış değil. Bugünün önem ve anlamının kitlelerin bilincine yansımaları engellemek için her yolu deneyen burjuvazi, bir yandan «bahar bayramı» yutturmacasını «gelenekleştirilmeye» çalışırken, diğer yandan da her 1 Mayıs'larda daha bir yoğunlaştırdığı despotluğu «daha gerçekçi bir çıkış yolu» olarak yıllardır uygulayagelmis. Taa ki, işçi sınıfımızın ve emekçi halk güçlerimizin yükselen mücadelesi burjuvazinin bu türden oyunlarını artık egemen güçleri bile «ikna» etmeyecek ölçüde bozana kadar. Evet, artık 1 Mayıs «birlik, mücadele ve dayanışma günü» ülkemizde de kitlelerin bilincine yansımış, eylemlerinde somutlanmıştır. İşte yeni yasa önerisinin «Bahar bayramı» yutturmacasını da terkederek, 1 Mayıs'ları daha kapsamlı bir yasağa bağlamak istemesinin nedeni budur. Ancak, işçi sınıfımız ve emekçi halkımız burjuvazinin böylesi gerici emellerini kursağında bırakacak, 1 Mayıs'ları «birlik, mücadele ve dayanışma günü» olarak mutlaka yasallaştıracaktır.

Bu yasa önerisiyle 27 Mayıs bayramı ve tatilinin kaldırılmak istenmesi ise, bir yanıyla, burjuvazinin 1961 Anayasasında somutlanan kimi demokratik kurum ve kurallara, özellikle de bu Anayasanın nisbi demokratik ruhuna tahammülsüzlüğünün açık bir örneğidir. Demokrasi ve özgürlük düşmanları gerici emel ve heveslerini, Anayasal haklara kasıtlarını, 27 Mayıs bayramını hedef alarak ortaya döküyorlar. Oysa aynı adamlar, daha bundan birkaç yıl öncesine kadar, başta Demirel'leri olmak üzere, 27 Mayıs bayramlarını askeri erkân önünde ceketlerini ilikleyerek, hazırola durarak kutlamakta hiç bir beis görmemişlerdir! Hatta yıllar yılı tek başlarına iktidarda oldukları halde, 27 Mayıs'ın siyasal haklarını ellerinden aldığı «eski demokratlar»a bu haklarını ifade için kıllarını bile kıpırdatmayanlar, şimdi 27 Mayıs Anayasa bayramını «milleti bölüyor» diye kaldırmaya kalkın aynı AP yöneticileridir!

Yılbaşı tatilinin, 27 Mayıs tatilinin ortadan kaldırılarak, emekçi hal-

kın burjuvaziye daha fazla hizmet, daha çok artı değer üretmeye zorlanması, parlamentodaki gerici partiler tarafından «resmi tatil bolluğunun üretim artışı, kalkınmayı engellediği, halkı tembelliğe sevkettiği» vb. demagojik gerekçelerle «haklı» gösterilmeye çalışılacağı kuşkusuzdur. Ancak, işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın parabolalarının o sınırsız lüks tüketimleri için daha fazla çalışmak diye bir sorunu yoktur. Emekçi halkımız ancak, dünyada pek çok örneği görüldüğü gibi, sömürücü sınıfların egemenliğine son verildiğinde, toplumun her alanda hızla gelişmesini sağlamak için «dinlenme hakkı»ndan da fedakârlık ederek, gönüllü kitlesele çalışmaları örgütler ve böylece halkı için, ülkesi için fedakârlık yapabilir. Yoksa bir avuç parabolabasının cebini daha fazla doldurmak için değil.

Burjuvazinin gerici siyasal emellerini ve sömürünün daha da katmerleştirilmesini kollayan bu girişimin demokrasi güçlerinin etkin mücadelesiyle boşa çıkarılacağı kesindir.

Demirel'in Beyaz Terörü Kurumsallaştırma Girişimi

S. Demirel «birşeyler»e hazırlanıyor... Yaygın yurt gezileri. Bu gezilerde kalabalıklar önünde hükümet aleyhinde ağzına geleni söyleme. Allende benzetmeleri. Anayasayı «babayasa» «dümdüz etme» lafları. Anayasayı Ceza Kanununun vesayeti altında gösteren konuşmalar ve 141-142. maddelerin Anayasaya aykırılığı görüşünü ciddiye alan sıkıyönetim yargılarına ağır saldırılar. Sonra 27 Mayıs Anayasa Bayramının kaldırılması önerileri ve hemen bunun ardından emekli paşalarla «savunma danışma komitesi» toplantıları!

Sosyal demokrat hükümetin içten ve dıştan gelen baskılar altında salındığı bir dönemde Adalet Partisi başkanının iktidar hazırlığı içine girmesi doğaldır. Yalnız bu hazırlığın somut belirtileri ve AP Başkanının iktidar yaklaşımı, ne biçim bir iktidara ne yapmak için gelmeye hazırlandığının açık işaretleridir.

Emekli paşalarla «Türkiye'nin güvenlik konularını» görüşen Demirel'in söylediklerine bir bakınız:

«Savunma bir memleketin en önünde gelen işidir... Savunma gayet geniş anlamda tarafımızdan kullanılıyor... Dışardan ülkeye veya devlete birtakım tehditlerin tehlike sınırına gelmesi beklenilmeden, içerden o memleketin bozulması yollarının denendiği, başarıya ulaştığı bir devirde savunma konseptinin (kavramının) fevkalâde önemli bir şekle girdiği herkesin malûmudur... Türkiye Cumhuriyeti kurulduğundan beri tehdide maruzdur. Bu tehdit komünizmdir. Bu tehdidin dışardaki şekli, içerdeki şekli çeşitli tezahürler göstermiştir. Ülkesi ve milletiyle devletin bütünlüğünü koruma gayretinin adı savunmadır... Türkiye Cumhuriyetinin savunması dendiği zaman, Türkiye Cumhuriyetini tehdit eden birtakım hususların tehlike haline gelmesine mal olmadan savunması aklı gelir. Savunma silahla yapılacaktır... Vatan candan üstündür... Türkiye Cumhuriyetinin korunması için bu ülkenin evlatları gereğinde canlarını seve seve feda edeceklerdir. Şehadet edelimiz bu merteye, ulaşabilecek en büyük merteye haline getirilmişse, milletimizin bileğini kimse bükemez. Devlet düşmanı, millet düşmanı, anasının, babasının düşmanı, din düşmanı birtakım gruplar çok az bile olsa

görülmeye başlamıştır... Türkiye Cumhuriyeti devleti bir hedef aramıyor. Hedef bellidir. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir rejim aramıyor, rejimi de bellidir... Büyük Atatürk «var olmaya devam edin ve kalkın» gibi fevkalâde akli iki hedefi vazih şekilde ortaya koymuştur. Bunlar asırlar boyu vazgeçilemeyecek iki hedeftir.»

Görüldüğü gibi S. Demirel klasik gericiğin klasik yaygaralarıyla yeniden iktidar olmaya hazırlanıyor: Milliyet, din, aile, memleket elden gidiyor! Kalkın ey ehli vatan! Kahrolsun komünistler!

Demirel'in bu sözleriyle ve bu sözlerle hitap ettiği «danışma» toplantısıyla, daha önce yaptığı «Allende benzetme»leri ve bu arada Allende'nin Şili'de akıbeti konusunda söyledikleri arasında tam bir irtibat var. Allende benzetmeleriyle askeri darbe tahrikçiliğine kalkışan, sonra sıkıyönetim diye tutturup, gelen sıkıyönetimin işleyişinden nedense memnun kalmayan AP Başkanı, şimdi «tarafından gayet geniş anlamda kullanılan» savunma kavramını açıklamak için emekli paşalardan oluşan neydiği belirsiz illegal danışma «komiteleri» kurma yolunu tutmuştur.

Demirel'in yapmaya kalktığı, en düşük düzeyde gerekçeler, en kaba anti-komünizm kişirtimleriyle, «şehadet mertebesi» türünden 31 Mart ağzı hamasetle beyaz terörü kurumsallaştırma girişimidir. Bunu yapan kişinin, Helsinki Belgesini imzalayan kişi olduğu da düşünülürse, Türkiye Cumhuriyetinin aslında Demirel'in şahsında ne denli büyük bir tehlike ile karşı karşıya olduğu daha iyi anlaşılır.

Süleyman Demirel faşizm işbirlikçisi rolüyle yetinmemekte, memleket ve devlet «kurtarıcısı» pozunda inisiyatifli faşistlerden ele geçirme, onların kimi işlevlerini üstlenme gayreti içinde görülmektedir. Ve bu yolda AP'yi ve çevresini gericiğin en uç noktasına kadar götürmekten pervaduyumamaktadır.

Demirel ve Adalet Partisi'nin beyaz terörü pervasızca kurumsallaştırma kanundışı «karşı-devrim kurmay heyeti» kurma girişiminin hafife ve alaya alınacak yanı yoktur. Türkiye'de Anayasa, demokrasi ve tüm demokrasi güçleri ciddi bir saldırı ile karşı karşıyadır.

Yunanistan AET'nin 10. Üyesi Olurken

28 Mayıs Yunanistan'ın AET'ye tam üye olarak kabul edildiği tarih oldu. Böylece Yunanistan'ın merkez sağ lideri Karamanlis, AET'ye girmek için uzun yıllar verdiği uğraşını Atina'da imzalanan anlaşmayla noktalıyormuş oluyordu. Geçiş dönemi sona erdikten sonra, yani 1981 yılından itibaren Yunan tekelcileri de Avrupa tekelci ailesine katılacaklar.

Atina'da imzalanan anlaşma törenine, AET adına Fransa Cumhurbaşkanı Valéry Giscard d'Estaing katılarak Yunanca bir konuşma yap-

mış ve daha çok, Yunanistan'ın eski bir uygarlık ve demokrasi beşiği olduğundan dem vurmıştır. Böylece konuşmacılar Yunanistan'ın ekonomik yapısına hiç değinmeden, «büyük» Yunan mitosuyla işi geçiştirmişlerdir. Acaba, konuşmacılar Yunanistan'ın ekonomik durumundan söz et-selerdi ne olacaktı? O zaman görülecek olan, Avrupa metropol ülkeleri-nin büyük tekelcileri yanında Yunanistan'ın cılız ekonomisiydi. Başka bir deyişle, «Avrupa ailesinin» arasına yeni yetme bir üye katılmaktadır. Bunun açık anlamı ise, Yunan tekelci sermayesinin Yunanistan'ı bütün varlığıyla emperyalizmin sömürüsüne sunmasıdır.

Yunanistan'ın AET'ye kabulünün onaylandığı «tarihsel» Atina anlaş-ması törenine seçimlerde toplam oy-

ların %40'ını alan PASOK ve YKP katılmadılar. Bu, tekelci kapitalizme karşı olan kitlelerin AET'yi girmeye karşı protestosuydu.

Yunanistan devrimci ve ilerici ka-muoyu Avrupa bütünleşmesinden en-dişe duymakla birlikte, bu endişeyi daha da artıran durum, Yunanistan'ın tekrar NATO'ya dönmesi olasılığıdır.

Yunanistan'ın AET'ye girmesi, Yunanistan emekçileri için yeni bir yıkım olacaktır. Bu katılmadan ye-gâne yararlanacak olanlar, kâr hırsı içinde olan tekelci şirketlerdir. Nite-kim bir ticaret gazetesi bu durumu şöyle dile getiriyor: «Yunanistan, ya-tırımcılara ve iş adamlarına, enerjik, disiplinli ve son derece ucuz bir işçi sınıfıyla, grevlere karşı olan bir mev-zuat ve Avrupa'nın en mükemmel iş pazarlama usullerini sunuyor.»

AET, YUNANİSTAN ve TÜRKİYE

Selçuk Çalhan

9'lar olarak anılan AET Yunanistan'ın da tam üyeliğinin kabul edilmesiyle biraz daha genişledi.

AET'nin 22 yıllık bir geçmişi bulunuyor. 22 yıl içinde güç-lenen Avrupa tekelcileri, bugün Avrupalı emekçilerin üzerine hayula gibi çökmektedir. Çünkü Avrupa birliğinin tek amacı vardır, tek uluslu ve çok uluslu tekelcilerin kendi yerlerini güçlendirmeleri, güçlenmek için anti-sosyal bir politika uygulama-ları ve özellikle bunalımlardan doğan zararlarını Avrupalı emekçilerin sırtına yıkmalarıdır. AET içinde birleşmiş olan Avrupa tekelciliği, ulusal çaptaki ekonomik ve sosyal alanlarda tam bir yıkım aracı olmuştur.

Kuşkusuz Avrupa Tekelleri Birliği Kapitalizmin gelişim süreci'nin doğurduğu bir olgudur. Tekelci Devlet Kapitalizmi, gericiğin doruğuna ulaştığında, ve kitlelerden tamamen soyutlandığında yapacağı tek şey, tek tek tekelci devlet kapita-lizimlerinin bütün içlevlerinin tek bir merkezden ve daha güç-lü olarak yürütülebilmesidir. Ve bugün, Avrupa tekelcileri da-ha ileri giderek AET içindeki ülkeler arasında ulusal sınırlar-ın kaldırılması ve tek merkezlerden siyasi yöntemin sağlan-ması için çabalarını yoğunlaştırmışlardır.

İşte böyle bir Avrupa'ya, Türkiye'li tekelcilerin ağlama ses-leri, Yunanlı tekelcilerin seveci çığlıklarıyla Yunanistan da tam üye olarak kabul edildi.

Yunanistan'ın AET'yi oluşturan ülkelerle kıyaslanamaya-cak bir ekonomik yapısı var. Başka bir deyişle Yunanistan AET'nin 9 devi arasına bir cüce olarak girmektedir. Genel olarak tarım ve turizme yönelik ekonomisiyle Yunanistan, «Birleşik» Avrupa'ya girerek sanayisini geliştirebilecek midir?

Yunanistan'ın ağır sanayiye yönelmesi AET'nin genel çı-karlarına ters düşmektedir. Bu nedenle AET, Yunanistan'ın yaygın tarımsal yapısını koruyacaktır ve Yunanistan'ın AET'nin gereksinim duyduğu tarımsal ürünler pazarı olarak kal-masına dikkat edilecektir. Avrupa birleşik tekelcilerinin Yuna-nistan üzerindeki planları Yunanlı tekelcilerin işine yararken, Yunan emekçilerine büyük zararlar verecektir.

Yunanistan'ın AET'ye girmesinden en çok gocunanlar Tür-ye'nin tekelcileri olmuştur. Tercüman Gazetesinde Yunanis-tan'ın AET'ye girmesiyle ilgili bir yazı yazan Ertuğrul Sosyal, Karamanlis'e büyük övgüler düzerken baklayı da ağzından çıkartmaktadır. Soysal, Yunanistan'la Türkiye'yi karşılaşt-ırırken, Karamanlis ekonomi politikasının başarı sırrını «ya-bancı sermayenin hiç bir komplekse kapılmadan desteklen-mesi» olarak gösteriyor!

Türkiye tekelcileri Yunanistan'ın AET'ye tam üye olma-sının getirdiği telaşla, Türkiye'nin hemen AET'ye başvurmaları dayatmak istiyorlar. Çünkü Türkiye tekelcileri içine düştük-leri açmazdan kurtuluşu AET'ye girmekte görüyorlar. Doğru-dur da, Türkiye AET'ye kabul edilecek olsa üç beş tekelci bu-nalımlarını hafifleteceklerdir. Ama, Türkiye AET'nin çok iyi bir pazarı olacaktır ve bu, zaten katmerli olan sömürüyü bir kat daha arttıracaktır.

İşçi sınıfımız Türkiye'nin AET'ye sokulmasına kesinlikle karşıdır.

İspanya'da Terör

1974 yılında Franko'nun Başba-kanı amiral Cero Blanco'nun öldü-rülüşünden bu yana yapılan suikast-lerin en büyüğü, 25 Mayıs günü mey-dana geldi. İspanya Kara Kuvvetleri Personel Şefi General Luis Gomez Hortiguera ile, biri yardımcısı ve di-ğeri sekreteri olan iki albay, üzerle-rinde işçi gömleği taşıyan yirmi yaş-larındaki iki genç tarafından araba-ları içinde öldürüldüler.

Polis, Madrid ve çevresinde geniş çapta aramalara girişirken, Bask Örgütü ETA'nın askeri kanadı, suikast-ın sorumluluğunun kendilerine ait olduğunu bildirdi.

Polisin olayla ilgili olarak pasif kaldığı söyleniyor ve bunun nedeni «anlaşılmıyor». Çünkü polis yetkili-leri suikasti adları da belli iki ünlü ETA'nın düzenlediğini emin bir şe-kilde açıklıyorlar. Demek ki önceden bilgi sahibiydiler!

Bu yılın başından beri terörist-lerin öldürdüğü subay sayısı altıyı buldu. Son suikasti belli başlı siyasi partiler kınarken, Komünistler de-mokrasie yöneltilen bir provokasyon-nun söz konusu olduğunu önemle be-lirttiler.

Terör olayları İspanya'da hayli kritik bir durum yaratıyor. Bilindiği gibi bu ülkenin Anayasası, metni ve düşünce tarzıyla, şeklen de olsa de-mokratik bir Anayasa; Parlamento, genel seçimlerle oluşmuş; yaklaşık yarım yüzyıllık bir süreden sonra ilk kez belediyeler tayinle değil de seçim yoluyla oluşturulmuş. Kısacası, de-mokrasinin hayata geçmesi, İspanya'nın günlük gerçeği içinde kök salması için tüm yasal koşullar bir araya gel-miş durumda. Bununla beraber, her şey eskisi gibi kalmamakla birlikte, pek çok şeyde fazla bir değişim yok. Ordunun, polisin, idari aygıtın ve yar-gının üst kademelerinde çoğunlukla yine aynı kişiler, aynı görevleri yürü-tüyorlar.

İşçi komiteleri yöneticisi ve Ko-münist Parti yönetim kurulu üyesi Marcelino Camacho'yu hapse gönde-ren aynı yargıç, birkaç gün önce A-tocha katillerinden birini salıverdi. 1977 Ocağında beş komünist avukat, Madrid'in Atocha sokağında öldüröl-müştü. Polisi grevçilerin üzerine yol-layan, Frankocu partinin son kalıntı-ları olan faşistlerin Başkent sokakla-rında gamalı haçlarla dolaşmasına i-zin veren kişiler, İçişleri Bakanlığın-da hâlâ yerlerinde eski görevliler.

Faşistlerin günlük işleri haline gelen sağ terörizm asla duracağı ben-zemezken, «sol» terörizm adına yapı-lan son suikasti üstlenen ETA örgütü, kendi esas düşünce biçimine de ters

düşüyor. Franko'ya karşı kurulan, o-nurlu bir geçmişi olan ETA, hüküme-tin Bask halkının haklı ulusal talep-lerine yasal hak tanımayı reddetmesi sonucunda; terörist ve anarşist çıkış-lar yapıyor. Ve böylece, daha da ö-nemlisi, İspanya'da demokrasiye in-dirilen bir dizi kasıtlı darbenin mas-kesi haline getiriliyor.

İspanya Sosyalist İşçi Partisinde Olumsuzluklar Su Yüzüne Çıkıyor

İspanya Sosyalist İşçi Partisi (İSİP) Genel Sekreteri Felipe Gonzales'in istifasından sonra, önümüzdeki altı ay içinde Parti Kongresinin olağanüstü toplantıya çağrılacağı bildirildi. Bu arada parti sekreterliğinin günlük iş-lerini yürütmek için geçici bir komi-te oluşturuldu. Olağanüstü Kongre-nin gündemi, partinin siyasi çizgisini gözden geçirmek ve yeni yöneticileri seçmek olacak. Söylentilere göre Fe-lipe Gonzales, görevine tekrar dönecek. Bu olasılık içinde müstafi lider, başarısızlığını «zafer»e dönüştürmüş olacak.

Gelenekleri ve seçmenlerinin sos-yal bileşimi bakımından İSİP, işçiye ve halka dayalı yapısını hâlâ koru-yor ama, 'marksist' etiketi, parti için-de bir sembol olmaktan öteye gitmi-yor.

İspanyalı maden işçilerinin, de-mir-çelik işçilerinin arzuladıkları sos-yalizm ile Gonzales'in fikirleri, yani W. Brandt ve Schmidt sosyal-demok-rasisinin İspanyolcası arasında hiçbir ortak yan yok. İSİP'in sol kanadının önderlerinden biri, parti içinde, ne ka-dar ılımlı olunursa o kadar çok oy alınabileceğini düşünenlerin çoğun-lukta olduğunu söylüyor ve şaraba su katıla katıla bir gün şaraptan eser kalmayacak, diyor!

İspanya sağ ise, sürekli marksiz-mi suçluyor. İşsizliğin, güvensizliğin, terörün, vb... kısacası her türlü bo-zukluğun ve kötülüğün tek sorumlusu olarak onu gösteriyor. Ve bu arada, Felipe Gonzales'in parti yönetiminden ayrılmasının, demokrasi için za-rarlı olabilecek bir boşluk yaratacağı izlenimi yaratılmak isteniyor.

Gonzales'in «küşmesi» aslında bir taktik. Tekrar parti yönetimine gel-diğinde, zafer kazanmış bir lider gö-rünümüyle komünizm aleyhine siya-setini hızlandıracak. Oysa anti-komünizm ve demokrasi hiç bir zaman bir arada yürümedi şimdiyedek ve yürü-yemez.

Akdeniz Konferansı

Akdeniz ülkeleri ilerici ve sosya-list örgütlerinin 3. Konferansı Atina da toplandı. Akdeniz bölgesindeki ile-rici güçler arası işbirliğinin gelişi-minde önemli bir aşama sağlanmış oldu.

İlk kez 1976 yılında Barselona'da yapılan Akdeniz Konferansı ya-vaş yavaş yaygınlaştı. Atina'daki son konferansa Fransa, İspanya, Kıbrıs, İtalya, Lübnan ve Fas komünist partileri ilk kez katılırken, diğer de-legasyonları, Ulusal Kurtuluş hareket-lerinden (F.L.N. Libya v.b) ve bazı sosyalist örgütlerden gelenler oluş-turuyordu. Yugoslav Komünist Liga-sı, konferansta gözlemci olarak bu-lundu.

Atina konferansında, Akdeniz kı-yısında bulunan ülkeleri ilgilendiren

sorunlara özellikle yer verildi. Akdeniz'in, uzlaşmaz çelişkileri ve blokları aşan yeni bir işbirliğinin, yeni tip ilişkilerin olduğu bölge haline gelmesi arzusu dile getirildi. Emperyalist tehlikeye karşı çıkılması ve Akdeniz'deki karışıklıkların (özellikle Yakın-doğu'da Kıbrıs'ta, Batı Sahra'da ve Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde) çözüme kavuşturulması istendi. Akdeniz ve Avrupa güvenliği ile ilgili sorunların derinlemesine ilişkili olduğu görüşünde herkes birleşiyordu.

Konferansta, Akdeniz'i üssüz ve yabancı filosuz bir barış bölgesi haline getirmek hedefine varış yollarının neler olacağı uzun uzun tartışıldı. Konferansın bitiminde yayınlanan siyasi sonuç belgesinde şöyle de

niyordu:

«Konferans, Akdeniz'in kuzeyindeki işçi hareketi ve demokratik hareketle güneyindeki ulusal kurtuluş hareketleri arasında tam bir bağdaşlık olduğunu ve bunların Akdeniz'de siyasi ve ekonomik yeni ilişkilerin kurulması için ortak mücadeleleri oluşturduğunu önemle belirtir. Nitekim bu bağdaşıklığın önemli bir kanıtı da bu konferansın toplanmasıdır.»

Konferansta, ayrıca, AET'nin Akdeniz'de oynadığı zararlı rol, ekonomik işbirliği, kültürel işbirliği, göçmen işçiler v.b gibi pek çok sorun da tartışıldı.

Atina toplantısı sonunda alınan karara göre, 4. Akdeniz Konferansı 1981 yılında Cezayir'de toplanacak.

kısa..kısa..kısa

GÜNEY AFRIKA

Güney Afrika Birleşmiş Milletler Genel Kurulundan çıkarıldı. Geçen Perşembe günü BM Genel Kurulu, Güney Afrika delegasyonunun Genel Kurul'daki yetkilerini tahkik eden komisyonun hazırladığı raporu, 19 karşı ve 11 çekimser oya karşılık 93 oyla kabul etti. Rapor, Güney Afrika'nın Genel Kurulda oy kullanma yetkisini kaldırıyordu. Karardan sonra Güney Afrika heyeti toplantıyı derhal terkettiler. ABD temsilcisi Andrew Young ise bu oy-lamaya şiddetle karşı çıktı.

NEPAL

Nepal Kralı Birenda, ülkede bugünkü partisiz sistemin yerine geçmek üzere, siyasi partilerle birlikte çoğulcu sisteme dönüş için, referandum hazırlamakla yükümlü bir komisyon kurmaya karar verdiğini açıkladı. 1972 yılından bu yana tüm yetkiler kralın elinde bulunuyor, siyasi partilerin tümü yasaklanmış durumda.

Kral Birenda bu açıklamasını, Başkentte düzenlenen büyük gösterilerin ertesi günü yaptı. Göstericiler ülkeye demokrasinin gelmesini istiyorlardı. Polisle şiddetli çatışma sırasında çoğu öldürülmüş, yüzlerce de yaralanmıştı.

HONDURAS — ASKERİ HÜKÜMET BASKIYI ARTIRIYOR

«Kimliği belirlenemeyenler»ce yakılan Handal tekstil fabrikasındaki grevden bu yana Honduras'ta sendika yöneticilerine, komünistlere ve üniversite öğrencilerine yapılan baskılar şiddetlendi. Grev sırasında üç işçi öldürüldü ve 111'i tutuklandı. Askeri hükümet, 'Progreso' radyosunun yayınına bir süre için yasakladı.

Ülkede siyasi durum gittikçe gerginleşiyor. Ordu içindeki çelişkiler keskinleşiyor. Kentlerde nispeten daha az olan baskı, kırsal kesimde şiddetini sürdürüyor. Köylü yöneticiler, Honduras Komünist Partisi Merkez Komitesinin bazı üyeleri, sendika militanları tutuklular. Anti-komünist kampanya şiddetlenirken Komünist Partisi yasa dışı ilan edilmekle tehdit ediliyor.

JAPONYA

Japonya Komünist Partisi Çin'i eleştirdi ve Pekin yönetiminin tam bir emperyalist, militarist politika güttüğünü bildirdi. J.K.P. Genel Sekreteri Tetsuzo Fuwa, geçtiğimiz Cumartesi günü, iktidardaki Japonya Liberal Demokrat Partisinin güttüğü askerileştirme politikasını desteklediği için Çin Komünist Partisini şiddetle kınadı ve ÇKP'nin, Japon sağıyla aynı tavırları benimsediğini söyledi.

İtalya'da Erken Seçim

İtalya'da erken seçimler, Avrupa Parlamentosu seçimlerine bir hafta kala, 3 Haziran'da yapılacak. Seçim öncesi tahminlerde bulunan kaynaklar, seçim sırasında bir sürü bilinmenin ve değişkenin rol oynayabileceğini söyleyerek, ihtiyatlı davranıyorlar.

Tembellik ve umursamazlığın karışmasında iki ay süren bunalımdan sonra, 30 Mart günü hükümet istifa etmiş ve Parlamento feshedilmişti. 3 Haziranda yapılacak erken seçimlerin, temel alternatifleri şunlar olacılır: Ya 1976'dan bu yana sağlanan demokratik kazanımların korunması, ya da, tutuculuğun yeniden işbaşına geçmesi.

Senato Başkanı ve anti-komünizm şovanesi A. Fanfani, Hristiyan Demokratların oy oranının %39'dan %42-43'e yükseleceğini, İKP için ise aynı mertebede bir düşüş tahmin ettiğini, böylece H. Demokratların komünistlerle birlikte hükümet etmeyi reddedecek gücü kazanacaklarını umduğunu söylüyor. Ayrıca, H. Demokratlarla ortak davrandıkları takdirde Sosyalist Parti'nin de seçimlerden kazançlı çıkabileceğini, sonuçta İKP'nin sadece hükümetten uzaklaşması değil, çoğunluğu yitirmesinin de sağlanabileceğini ekliyor.

A. Fanfani, her ne kadar H. Demokratların tek sözcüsü değilse de, partide en gerici kesimin baş adanı olduğu açık. Ve bu kesim, partinin ulusal konseyinde, bu seçimlerde izlenecek çizgiyi oluşturmakla yükümlendi; bu da H. Demokrat Parti içinde, Aldo Moro'nun ölümünden bu yana büyük bir gerilemeye işaret ediyor. H. D. Partinin seçim kampanyası, öldürülen liderinin düşünceleri üzerine tam bir çizgi çektiğini kanıtıyor. Ayrıca, milletvekili adayları arasında A. Moro düşüncesini sürdürenler yok, buna karşılık anti-popüler ve gerici tutumlarıyla meşhur kişiler var. Her

ne kadar A. Moro bir tutucu idiyse de, 1968'den sonra İtalya'nın komünizmden tasarruf edemeyeceğini ve toplumdaki bunalımın, iktidar konusunda işçi sınıfıyla yeni ilişkilere girmeyi dayattığını anlamıştı. «Gelecek artık tamamıyla bizim elimizde değil» cümlesi ün kazanmıştı. Merkez Sol için İKP ile işbirliği öneriyor, İKP'nin hükümete katılmasını kesinlikle öngörüyordu. Oysa bugünkü H. Demokrat yöneticiler, bu düşüncelere tamamiyle karşı çıkıyorlar.

1978 Mayıs'ında yapılan yerel seçimlerde İKP'nin kazandığı başarıyı düşünerek, H. Demokrat Partinin tutucu çevreleri, kuşkusuz, bu yeni seçimleri bir rövanş olarak düşluyorlar.

İKP'NİN DURUMU

Yapılacak seçimde, eğer İKP %30'un üzerinde oy alırsa, H. Demokratlar zafer çığlıkları atamayacaklar; çünkü siyasi güçler ilişkisi, pratikte bugünkü durumuna denk olacak.

İtalya'nın çeşitli bölgelerindeki komünist yöneticilerle yapılan görüşmeler, İKP'nin seçim kampanyasının iyi geçtiğini, ancak ilk kez oy kullanacak 1,5 milyon genç seçmen konusunda bazı kuşkuvarın bulunduğunu ortaya çıkardı. 1976'dan bu yana git-tikçe şiddetlenen terör ve diğer nedenlerden ötürü gençlerde, merkez partilerine doğru bir yönelim gözleniyor.

Genel olarak bakıldığında, komünistlerin oylarıyla ilgili değerlendirmeler, İKP'nin durumunu koruyacağını ve ülkenin kuzey ve orta kısmıyla çok güçlü olduğu sanayileşmiş bölgelerde ise güçleneceğini gösteriyor.

Kuşkusuz, önümüzdeki seçimlerden sonra da İtalya bunalımdan kurtulamayacak. Halen sayıları 500.000'e ulaşan işsizlerin pek çoğu, elinde üni-

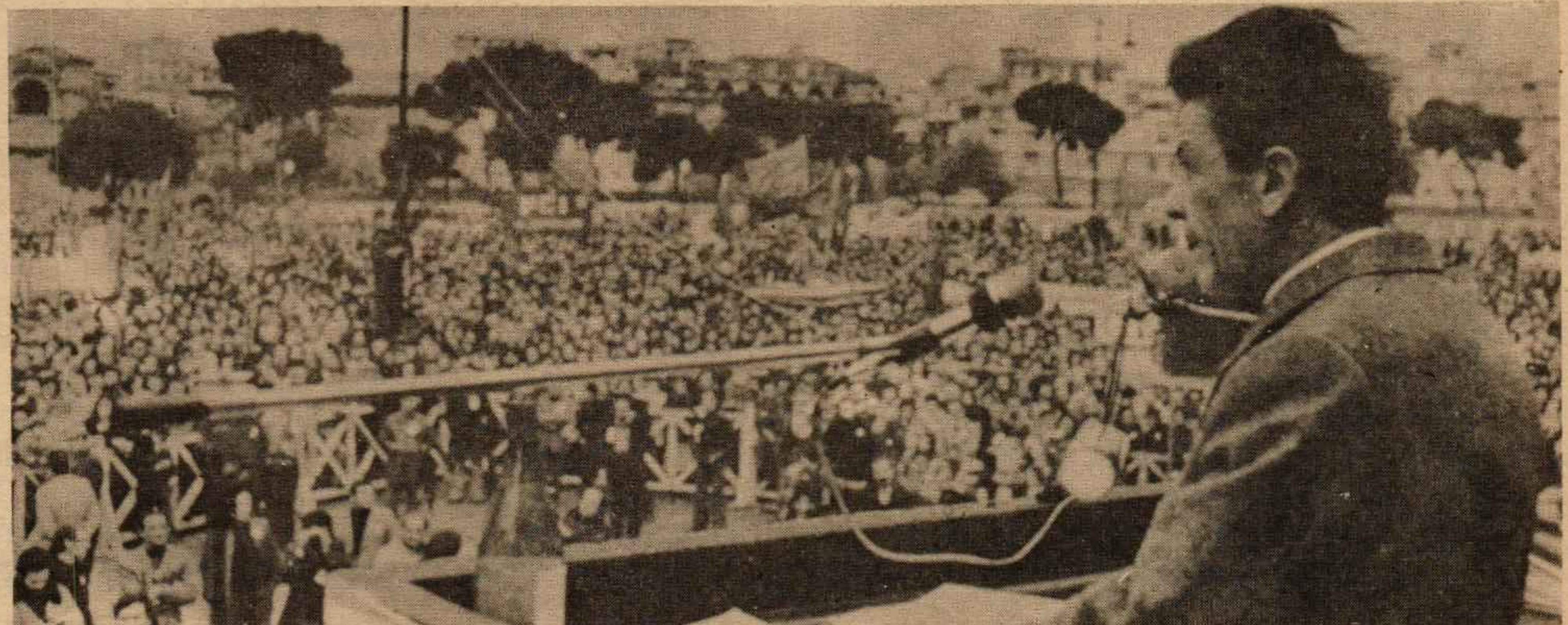
versite diploması olan gençler. Bunalımdan kurtulmak için, gerek program, gerek hükümet formülü üzerinde çözüm yolları öneren tek parti İKP.

Hükümet programı için komünistler, bir önceki hükümet döneminde hazırladıkları ve 46 öneriyi içeren bir plan sunuyorlar. Hükümet formülü olarak da, ulusal birliği temsil edecek yani H. Demokratların, İKP'nin ve Sosyalist Partinin üyeleriyle oluşacak ya da H. Demokratların girmeyip dışardan destekleyecekleri bir hükümet biçimi öneriyorlar.

Daha önceki seçimlerde %9,6 oranında oy almış bulunan İtalyan Sosyalist Partisi'nin, bu seçimlerde H. Demokrat Partiye yaklaşması özellikle Amerika tarafından isteniyor. Alman sosyal demokrasisine fazlasıyla bağlı İSP Genel Sekreteri Bettino Craxi, daha ziyade Avrupa seçimlerine oynuyor ve Avrupa sosyal demokrasisinin etkin bir kolu olmayı umuyor. Craxi, H. Demokrat Partiyle birlikte ve İKP'ni muhalefette bırakarak hükümet etme olasılığının hesabını yapıyor. Ancak, kendi partisi içinde bile bu hesaba şiddetli muhalefet var.

Seçimlerden sonra ne olacak? Tutucu güçler seçim kampanyaları boyunca, bugünkü İtalya'nın «yönetilemez» olduğu temasını işlediler. Aslında, merkez solun iflas ettiği 1969'dan bu yana İtalyanlar erken seçim için 3. kez sandık başına gidiyorlar ve ülkeyi komünistler olmaksızın yönetmenin olanaksız olduğu gerçeği kabul edilmezse, kısa bir süre sonra dördüncüsüne gitmeleri tehlikesi var.

Her ne olursa olsun, İKP'nin hükümete katılma sorunu, İtalyan siyasi hayatının düğümü olmaya devam edecek...

TÜRKİYE SOSYALİST İŞ

TSİP'in 5. yılını geride bırakıp altıncı yılına girerken, bu beş yılı bütün boyutlarıyla değerlendirip kutlamak, TSİP örgüt ve üyelerinin hakkı ve görevidir. Ancak TSİP olgusu, Türkiye sosyalist ve genel demokratik hareketi içindeki konumuyla, sadece TSİP'lileri değil, emekçi halk mücadelesinin güçlenmesinden, demokrasinin genişletilmesinden, barış ve özgürlük mücadelesinin başarıya ulaşmasından yana olan herkesi yakından ilgilendirmektedir ve TSİP'lilerin sevinçli, bunlarla ortaklaşa bir sevinç olabilir. Çünkü TSİP, mücadelesinin beş yılı boyunca her zaman, demokratik ve siyasi plandaki örgütlenmelerde, kısırlığın aşılmasını savunmuş, emekçi sınıf mücadelesinin grupsal hesaplara feda edilmesine, kararlıca karşı çıkmıştır. Demokrasi güçlerinin birliği ve bütünlüğü, TSİP'in savunduğu demokratik örgütlenme anlayışının temel ilkesi olmuştur. Örneğin: yabancı-konuklar önünde ve bütün insanlığı ilgilendiren barış gibi hayati bir konuda 70 kişiyle toplantı yapmak gibi bir darlığın TSİP'in mücadele anlayışı içinde bir yeri yoktur. Yığın eylemlerinin, bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de ekonomik ve siyasi temelleri vardır ama buna rağmen, ülkenin politik yaşamında demokrasi güçlerinin belirleyici bir ağırlığı yoksa, TSİP'in bakış açısının önümüzdeki günlerde de önemli bir işlev göreceği söylenebilir.

İşçi sınıfının bağımsız siyasal önderliğinin yığinsal bir mücadeleyi prensiple re bağlı olarak gerçekleştirebilmesi, TSİP'in ve onun politikalarının güçlenmesine yakından bağlıdır. 6. yılına girerken Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ne militanca, omuz verenler yanında, bu amaçların elde edilmesine samimi olarak katılmak isteyen herkesin görevi TSİP'in birleştirici çabalarının başarısına yardımcı olmaktır.

TSİP SOSYALİST HAREKETİMİZİN ENTERNASYONALİST SORUMLULUĞUNUN YANSIMASIDIR

Türkiye'de sosyalist hareketin gençliği, sadece zaman ve pratik boyutuyla değil, ulusal boyutuyla da belirlenir. Sınıf mücadelesi ve bunun siyasal kültürü Türkiye'de nice yıllar, büyük ölçüde sınırlı kalmış, bu kabuğun kenarından sızmayı başaran, sosyalizm dışı akımlar tahribatlarını genişletme olanağını elde edebilmişlerdir.

Sınıf mücadelesinin ulusal boyutlarda bir kör dövuşüne dönüşmesi kaçınılmazdır. Yerel dinamiklerin enternasyonal dinamiklerle bağlarının kurulamadığı noktada hem burjuvazinin etkinliği yükselir, hem de emekçi sınıfların siyasal mücadelesi, tarihi gecikmenin sancılılarıyla boğulur. Türkiye'de 1974'lere gelindiğinde işçi sınıfının ulusal ve uluslararası mücadele bağlarının uluslararası perspektife kavuşması gerekiyordu. Bu ise her şeyden önce proletarya enternasyonalizmini kadrolara kavratmayı dayatmaktaydı. Türkiye

Sosyalist İşçi Partisi'nin üstesinden geldiği zor görevlerden biri de budur. TSİP, enternasyonalizmin ne olup, ne olmadığını maddi temellerden ve bilimsel açıklamalardan başlayarak Türkiye Sosyalist hareketine kavratmıştır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi kadrolardaki soyut sosyalizm ve soyut enternasyonalizm kavramlarını bilimsel temele oturtup, onların doğru içeriklerinin özümlemesi için çaba gösterirken, aynı zamanda milliyetçiliğin işçi hareketi içindeki uzantılarına karşı kararlı bir mücadele sürdürmüştür. TSİP'in önündeki ideolojik mücadele hedeflerinden birincisi maoculuktur.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, daha kurduğu günlerde maoculuğa karşı mücadeleyi başlattığında bu, bir yandan «devrimciliğin» «Sol» kuşak unsurlarına çok «garip» gelirken, sosyalist geleneğin bazı ürünlerine de zamansız bir şey gibi geliyordu. TSİP'in bu yönde aşması gereken zorluklar iki yöneydi. Hem dışarıya yabancılığın, hem de Türkiye'ye yabancılığın sonuçlarını ortadan kaldırmak!

Dünyada sınıf mücadelesi 1969 döneminde yeni stratejik ve taktik temeller üzerine oturtulurken Türkiye'de «Mao Şapkası» modaydı ve bunun hesabını hiç kimseden sormadan, bu çarpıklığın bertaraf edilmesi gerekiyordu. Ve bunun için kararlı bir politika, yoğun bir ideolojik savaş gerekiyordu. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin, üzerine ısrarla yürümesi sonucu maoculuk kendi milliyetçi kabuğuna çekilmek zorunda kalmış, sosyalizme bulaşan dilini bile değiştirip, gerici politikanın rahatlığına bürünmüştür. İki sistem arasındaki mücadelenin asıl güçlerine «kuşkuyla» bakan küçük burjuva macaracılığının içindeki ayrışma, TSİP'in verdiği ideolojik mücadele sayesinde hızlanmıştır.

TSİP'le birlikte Türkiye'de başlayan bu ideolojik mücadeleyi karakterize eden esas özelliklerden biri de, proletarya enternasyonalizminin, sadece farkına varılması değil ne anlamı geldiğinin, biraz geçikmeli de olsa kavranmış olmasıdır. Enternasyonalizm düşüncesi TSİP'le birlikte, bir kavram olmaktan, bir siyasal tutum ve eylem olmaya doğru gelmiştir.

TSİP, Türkiye'de enternasyonalizmin en kararlı savunucusu olarak her türlü milliyetçi eğilime karşı ideolojik mücadeleyi sürdürürken ve enternasyonalizmin ne olup ne olmadığını ve nasıl somutlandığını kavratırken, çokuluslu bir ülkede enternasyonalizmin öngördüğü bilimsel tutumun ne ve nasıl olması gerektiğini de göstermiştir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, uluslararası zora dayalı her türlü ilişkiye ödünsüzce karşı çıkarak, tüm uluslararası ilişkilerin bütünüyle gönüllü bağlar üzerine kurulması gerektiğini kararlıca savunmuş, bunun önkoşulunun ise ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkından geçtiğini vurgulamıştır. TSİP, mazlum milletin ulusal demokratik hakla-

rının ve temel özgürlüklerinin yorulmaz savunucusu olarak güncel demokratik mücadeleyi, uzun erimli sosyal ve ulusal kuruluş mücadelesinin nihai hedefleriyle bütünleştirmeyi titizlikle gözetmiştir.

Sosyalizmin ve iktidar mücadelesinin bütün alanlarında olduğu gibi, bu alanın da da Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'ni özellikle yaşanan güç koşullarda, yeni ve zorlu görevler beklemektedir.

TSİP, sağlam bilimsel rotasıyla, işçi sınıfı bilimine ve enternasyonalizmine olan bağlılığıyla ve bunlar üzerinde kurulu politikalarıyla, «işçilerin birliği halkların kardeşliği» şeklinde sloganlaştırdığı devrimci değerleri ve ödevleri önümüzdeki dönemde daha da yükselen bir başarı grafiğiyle yerine getirmeye namzet tek siyasal örgütlenmedir.

TSİP'İN POLİTİK ETKİNLİĞİ

Beş yıl boyunca TSİP'in verdiği mücadelenin emekçi kitlelerin ve bir bütün olarak toplumsal hayatımızın içindeki yankısı, doğru politikanın ısrarlı bir uygulama ile, kitlelerden destek bulacağını ve başarılı olacağını göstermiştir. Bu politikaların daha da yaygınlaşması, demokrasi saflarındaki pek çok olumsuzluğun aşılmasında önemli bir rol oynayacaktır. TSİP'in güçlenmesiyle kitlelerin özlemleri çakışmaktadır ve bu bir rastlantı değil, ülkemiz koşullarının objektif durumudur. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin gelişip güçlenmesinden rahatsız olan sadece burjuvazi değildir. Sol içindeki pek çok sapık akım yanında, içinde bulunduğumuz koşulları somut olarak değerlendirmek uzak bir kısım siyasal hareketler de böylesi bir sonuçtan rahatsızlık duymaktadırlar. Halbuki, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin, kendi örgütsel güçlenişini ve politik etkinliğini, her zaman, ayrılıkçı eğilimleri mahkûm etmek ve birlikçi eğilimleri güçlendirmek yönünde değerlendirdiğini bilenler, TSİP'in güçlenmesini, sosyalist siyasal önderliğin güçlenmesinden ayrı düşünmemektedirler. Ve TSİP'in güçlenmesi, kendi gücünü, ayrılıkçılığı doğrultusunda kullanmak isteyenlerin etki alanını daraltacak önemli bir sorundur.

1979 Türkiye'si, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin politikalarının yaygınlaşması, maddi güce dönüşmesi bakımından, her zamankinden daha elverişli olanaklar sunmaktadır. Sosyal demokrasinin kitlelerin cazibe merkezi olma durumu son bir yıl içinde bütünüyle ortadan kalkmıştır ve emekçi yığınlar bugün daha ileri alternatiflere yönelmektedirler. Bu genel ve kaçınılmaz süreci görmezlikten gelerek, sosyal demokrasi içinde erimeyi göze ala ala, grupçu hesaplarını yaşatmayı umanların karşısında, işçi sınıfının siyasal bağımsızlığının ileri örneği olarak TSİP'in politikasını ve örgütlenmesini alternatif olarak öne çıkarmak gereği gözden kaçırılmamalıdır.

TSİP'İN KENDİ TARİHİ:

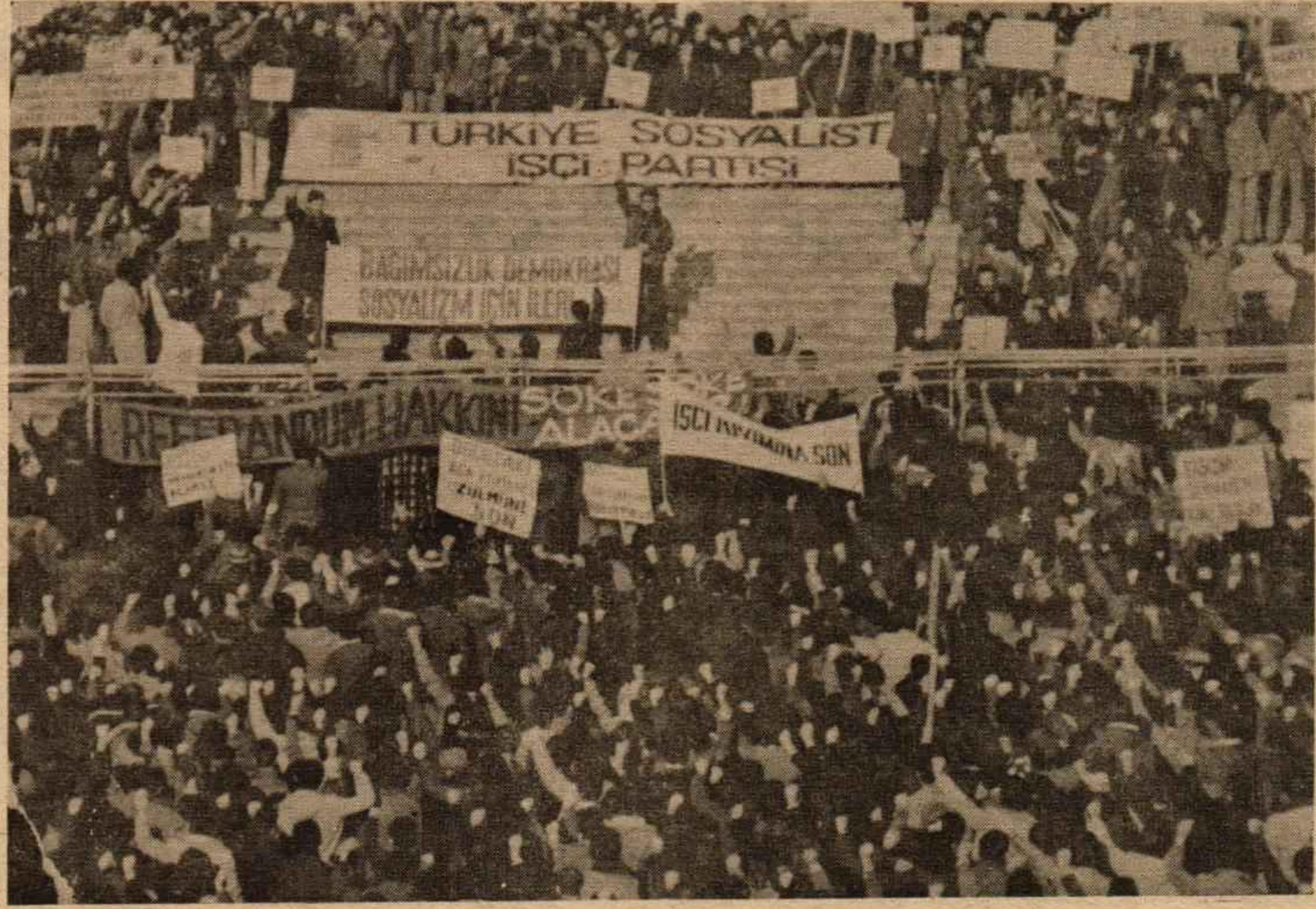
Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin beş

İŞÇİ PARTİSİ'nin 5 YILI / 2

yılı, sadece onun dışı dönük etkinliğine değil, Türkiye'de işçi sınıfı siyasi hareketinin bir türlü çözmei başaramadığı örgütsel problemlerin çözümü doğrultusunda bilimsel yaratıcılığın gelişip güçlenmesine de işaret eder. Bu süreç Parti içinde, özellikle Kongreler'de somutlanan bazı dönüm noktalarının yaşanmasını da beraberinde getirmiştir. TSİP, çözüm için önüne koyduğu hedeflerin henüz çözüme kavuşmamış olanlarını Parti Kongrelerinin önüne koymuş ve bilimsel tartışmaların süzgecinden geçirerek bu sorunları aşmayı denemiş ve başarmıştır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin çözmeye çalıştığı sorunları, kendi grup hesapları açısından birer «özel» durum olarak değerlendiren ve buradan kendi grupsal umutlarını besleyenler, her defasında yanıldıklarını görmüşlerdir. Neden yanıldıklarının cevabı ise, TSİP'in önüne koyduğu sorunların, «özel» birer sorun değil, işçi sınıfı mücadelesinin geleneğinden kalma sorunlar olduğunu kavrayamamış olmalarında aramalıdır. Yanılmaları bir çok bakımdan sevindirici olmuştur. Çünkü, bizatihi kendileri, çok geçmeden aynı sorunların kendi örgütsel yapılarına yansıdığını görmüşler, ve bu sorunları çözebilmek için, az ya da çok, ama belli bir çaba sarfetmek zorunda kalmışlardır. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, bu konuda da sosyalist harekete öncülük etmiş, onların kendi örgütsel sorunlarını çözmelerine yardımcı olmuştur. Hatta o kadar ki, «somut şartların somutluğu» bir kısım sosyalist örgütlenmeler içindeki birlik düşmanı eğilimleri bir *örgüt sancısı* haline dönüştürürken, bundan gereken dersi çıkaramıyanlar ise bu defa, örgütsel yapıları içindeki birlikçi eğilimlerden sancı duymaya başlamışlardır. Bu, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi için «özel» gibi görünen sorunların, esasında Türkiye sosyalist hareketinin özel sorunları olduğunu kanıtlar. Bu sorunların üzerine cesaretle yürüme basiretini gösteren TSİP, öteki sosyalist örgütlenmelere, kendi örgütsel sorunlarını olumlu bir çözüme kavuşturmalarında yardımcı olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Türkiye'de Yeni Tip Parti arayışı, kitlelerin özlemidir ve bu özlem TSİP mihveri etrafındaki çabalarda cevabını bulabilmektedir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi bugün, çözdüğü örgütsel sorunları takibeden sorunların çözümü yönünde çaba göstermektedir. Bu sorunlar, yığınsal bir partinin, bir yandan kendi yığın temelini daha da genişletmesi ve bu nicel yaygınlaşmayı nitel bir üstünlük haline getirme sorunları olarak genelleştirilebilir. Sosyalist ideolojinin emekçi sınıflar içinde, artık geri dönülmez biçimde kök salması, Parti'nin örgütsel ve sempatizanlar ağı ile birlikte, politik etki alanına giren yığınların da nitel yönden geliştirilmesini ve sürekli genişliyen bir etkiye dönüştürülmesini zorunlu kılmaktadır. Bunun araçlarının en gelişkin şekliyle yaratılması, yığınsal bir par-

tinin başta gelen görevleri arasındadır.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin merkezi politikaları bugün, en gelişkin araçlarla yığınlara götürülmektedir. Ve bu araçların kendileri giderek yetkinleşmektedir. 48 il ve 160 ı aşkın ilçe ve kadrolaşma çalışmalarının olgunlaştığı 9 ildeki parti militanları eliyle emekçi halkın mücadelesini yönlendirmeye çalışan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin bu mücadelesine, bir çok sosyalist ve demokratik yayın omuz vermekte, eşlik etmektedir. Partinin merkezi organı olan BİRLİK gazetesi, haftalık periyodlarla ve düzenli bir yayın hayatıyla, siyasal ve demokratik problemler karşısında alınması gereken sosyalist tutum hakkında, teorik ve pratik yol göstericiliğini yürütmektedir. Parti'nin politikasını destekleyen ve sıkıyönetimce kapatılmış olan KİTLE gazetesi, Türkiye'de en uzun ömürlü sosyalist yayın organı olma konumunu halen korumaktadır. Bu temel sosyalist propaganda görevi yanında, Partililer tarafından çıkarılan ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin temel politikalarının çeşitli toplum kesimleri içinde yaygınlaşmasına hizmet eden geniş bir yayın ağı, sürekli ve gelişen bir biçimde faaliyetine devam etmektedir. İşçiler ve genel olarak emekçiler arasında sosyalist ve demokratik bilincin gelişmesine hizmet eden «Gerçek» Gazetesi, emekçi köylülüğün siyasal bilinçlenmesinde ve demokratik örgütlenmesinde önemli bir işlev gören «Köylü Birliği» gazetesi, gençlik içinde sosyalist düşüncelerin ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin politikalarını etkinlik kazancası yönünde bir işleve sahip «Gençlik Gerçeği» ve sıkıyönetimce yayını yasaklanmış olan «Genç Sosyalist» gazeteleri, kadınların örgütlenmesinde ve demokratik hareketinin güçlenmesinde belirleyici bir rol oynayan «Kadın dayanışması» gazetesi, bu yayın ağının birer parçasını oluşturuyorlar. Bunlara ek olarak İLKE dergisinin

Gerçek Yayınlarının, Haziran Yayınevi'nin, Parti yayınlarının ve diğer yayınların çalışmaları, sosyalizmin temel politikalarının Türkiye'de sağlam bir temele oturması ve kitlesel bir nitelik kazanması yönünde, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin politik hattını mihver kabul eden çalışmalar olarak sayılmalıdır.

Kitlelerin demokratik örgütlenmesi doğrultusunda Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin politikasının yarattığı etkiler de, TSİP'in demokratik yığın mücadelesine getirdiği önemli katkılardan sayılmalıdır. Bugün Türkiye'nin dört bir yanına yayılan 70'e yakın sosyalist Gençler Birliği örgütleri ve bu örgütlerin öncülüğünde gençliğin demokratik eylemine güç katan sosyalist gençler, TSİP'in doğru politikalarının gençlik alanındaki somut örgütsel güçce dönüşmesini ifade etmektedir. Demokratik Kadın Birliği, Emekçi Köylü Birliği örgütlenmeleri, kendi örgütsel araçları durumundadırlar. Ve bütün bunların yanında, yığınsal demokratik kitle örgütlerinde ve meslek kuruluşlarında Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin politik etkinliği, bu örgütlerin ve kuruluşların yığınsal ve demokratik niteliklerinin gelişmesine, demokrasi mücadelesinde etkinliklerinin artmasına ve bu örgütleri kendi grup hesaplarına alet etmek isteyenlerin etkisizleştirilmesine hizmet etmektedir.

SONUÇ

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 5 yılından, geleceğe ilişkin görevlerini doğru olarak kavramak için Parti'nin kendisine çıkaracağı dersler vardır ve bu yapılmak tadır. Ancak, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 5 yılını, sınıf mücadelesinin daha ileri aşamalarında bizi bekleyen zor görevlere hazırlıklı olmak bakımından, tümüyle Türkiye sosyalist hareketi ve demokratik hareket değerlendirmek ve deney haznesine katmakla yükümlüdür.

İncir Yaprağına Dahî İhtiyaç Duymayacak Ölçüde Hayadan Yoksun Burjuvazi

Yerli tekeli burjuvazinin sonradan görmüşlüğü ve hamhatlılığı son «ilan muhtıra»larla bir kez daha kanıtlandı. Türkiye'deki ekonomik bunalıma sosyal demokrasinin çare bulamayacağı kesinlikle anlaşılınca emperyalizme tam anlamıyla teslim olmuş ve onun direktiflerini kölece yerine getirecek bir yönetimin oluşması için sosyal demokrat ağırlıklı Hükûmete en saldırgan biçimde savaş açan tekeller, hovarda hacıağaları edasıyla, parayı veren düğü çalar diyerek en yüksek tirajlı gazetelerin sayfalarında çarşaf çarşaf gövde gösterdiler. Bunu yaparken de tüm hödükliklerini ve görgüsüzlüklerini bir kere daha ortaya koydular.

Engels, Erfurt Program Taslağı'na yaptığı eleştiride, genç Alman burjuvazisinin demokrasi düşmanlığına kanıt olarak «baba» Liebknecht'in, Reichstag'ı, «Junkers» geleneğiyle aşılmaz Alman monarşisini «incir yaprağına» benzetmesini hatırlatır. Bizim hamervah yerli burjuvazi ise «incir yaprağına» dahi ihtiyaç duymadan ortalığa dökülerek «Adem Baba» mızı bile hayretler içinde bırakmaktadır!

Bizim yerli burjuvazi ise öylesine kapkaççı, gözü kara ve talancı ki, onun için orman kanunları daha geçerli. Aşırı sömürü üzerine kurulu kendi çıkar düzenini savunmak için hiçbir kural dinlemiyor. «İlan-muhtıra»ların üçüncüsü yekten şöyle başlıyor:

«Yıllar yılı, refaha nasıl erişeceğimiz, üretimi nasıl artıracamızdan çok, neyi, nasıl paylaşacağımız tartışılıyor»

Parababaları böylesi bir «tartışma»ya herşey bitti de sıra buna mı geldi diye çok bozuluyorlar. Çok da haklılar! Çünkü onların mevcut «paylaşım düzeni»ne hiç ama hiç itirazları yok. Bu nedenle «paylaşma» üzerine «tartışma» açılması onların canını sıkıyor. Bu ülkeyi de kendi çiftlikleri gibi gördüklerinden, madem ki onlar mevcut «paylaşma» düzeninden memnundur, o halde ülkenin de, halkın da bu konuda herhangi bir problemi olmamalı!

Bir avuç parababası ve onların mutemet adamları, yani nüfusun %1'ini bile bulmayan bir kaymak tabakası, milli gelirin %30'unu, en görgüsüz hacıağalıkla har vurup harman savuracak ve Türkiye halkının geri kalan %99'u mevcut paylaşım düzenini tartışmayacak! İşte bizim talancı burjuvazinin en ufak bir süsleme gayretine düşmeden, dangul dungul söylediği budur!

Oysa biraz yontulan bir burjuvazi, densizliğin bu kadarını yapmaz. Zaten dünyada da bizimkiler gibisinin beri benzeri görülmemiştir. «Sosyal adalet» der, «yaşama koşullarının iyileştirilmesi» der, «ücretlerin tedricen artırılması» der, vb. Ama bizimkinin yontulmaya hiç niyeti yok. Hâlâ daha ilkel birikimin oburluğunu sürdürüyor. Soygunla, vurgunla, spekülasyonla, karaborsayla, dolandırıcılıkla gerçekleştirilen ilkel sermaye birikiminin tadı damağında kaldığından «rabbena, hep bāna» demekten bir türlü kendini alamıyor. Soygun mertebesindeki aşırı kâr düzeninin tekeri ufak bir taş rastladı mıydı, yani kârlarında bir ufak azalma ihtimali belirdi miydi, «malımıza göz konuluyor» diye basıyor feryadı!

Kaldı ki ortada «paylaşma» ile ilgili bir tartışma olduğu söylenemez. Bugün herhangi bir işçi, bir emekçi mi var ki, Boğazdaki kaşane villaları, Nişantaşı'ndaki apartman katlarını, çiftler çiftler arabaları ve dahi yatları yarı yarıya paylaşalım, söz gelimi, apartmanın bir dairesinde sen otur, ötekinde ben, yalının yarısı senin olsun, öbür yarısı benim, arabalardan ikisi sana kalan birisini ben alayım vb. diyor?! Şehirlerin varoşlarını boydan boya saran gecekonduardaki işçilerin, dar gelirlielerin çok daha hayati ihtiyaçları var. Milyonlarca insan geçekondusu-

na su istiyor, elektrik istiyor, kanalizasyon istiyor —ki umumi abdesthanelere taşınmaktan kurtulsun— tüpgaz istiyor, ilaç istiyor, bebesini doğuracak, hastasını götürecek bir klinik, bir doktor istiyor. Daha onların parababalarının lüks tüketimiyle, o lüks tüketimi «paylaşmakla» bir alıp veremedikleri yok!

Ama bizim, insanı artıdeğer makinesi olarak gören, insaftan nasipsız burjuvazi, milyonların sefalet batağında biraz nefes alabilmek için ihtiyaç duyduğu en zaruri gereksinimleri bile onlara çok görür ve bu doğrultudaki talepleri «paylaşım tartışmaları» diye göstermeye çalışır. Amacı bu yaygara ile kendi hempalarını «ajite» etmektir.

Aslında kodaman burjuvazinin «paylaşım tartışmaları» diye şikâyet ettiği, yıllardır dilinden düşürmediği «ücret artışları»dır. Bilindiği gibi kapitalist üretimde yaratılan değer, patronla işçi arasında sırasıyla ücret ve artıdeğer (veya kâr) şeklinde bölüşülür. Bu bölüşümde hangisinin «pay»ı daha artarsa ötekinin «pay»ının düşeceği bellidir. İşte baştan beri her iki taraf kendi «pay»ını artırmak için mücadele etmiştir. (Ki işçi sınıfı için bu mücadelenin adı sendikal mücadeledir.) Şimdi tekellerin en «güzide» temsilcileri «paylaşım tartışmaları» derken, ücretlerin payının arttığını, kâr payının düştüğünü ve bu «paylaşım» sürecinin aleyhlerine geliştiğini ifade etmek istemektedirler. Bu açıdan «paylaşım tartışmaları» tabiri yerinde bulunabilir!

Ne ki bu da kör kör parmağın gözüne bir aldatmacadır. Son on yıl boyunca yani ücret artışlarından en çok şikâyet edildiği dönemde reel ücretlerde bir artış olmadı, aksine zaman zaman ücret artışlarının fiyat artışlarının gerisinde kaldığı bizzat burjuvazinin en güvenilir saydığı istatistikler vasıtasıyla defalarca kanıtlanmıştır. Hatta bu nokta burjuvazinin en üst kuruluşlarının yayınlarında da resmen tescil edilmiştir! Böyleyken kodamanların «paylaşım tartışmaları yapıyor» diye yaygarayı basmaları, izan sahibi tek bir kişiyi dahi kandırmaz. Onların bu şekilde yapmak istedikleri, kendi kör boğazları doysun diye, emekçi halka kemer sıktırma- tır. Çünkü emperyalist metropoller, kesenin ağzını açmak için Türkiye'ye kemerlerin daha da sıkılmasını empoze etmektedirler. Ve agobun kazı gibi yutmaya alışık olan tekeli burjuvazi, çareyi, işçilerin, emekçi halkın gelirinin daha kısılmasında, yani onların daha aç, açık yaşamaya mahkum edilmesinde bulmaktadır.

Hepsi bir yana «işçi sınıfının» burjuvaziyle «paylaşmak» diye bir «tartışması» yoktur. İşçi sınıfı onun bunun mülküne göz diken çapulcu değildir. O bir yandan ücret-artı değer paylaşımını kendi lehine değiştirmek ve yaşama ve mücadele koşullarını iyileştirmek için sendikal mücadele yürütürken, öte yandan da artıdeğeri, yani kapitalist sömürüyü kökten ortadan kaldırmak için siyasi iktidar mücadelesi verir. Bunda da amacı kapitalistle birşeyleri «paylaşmak» değildir. O, kapitaliste artıdeğeri sağlayan sömürü mekanizmasını ortadan kaldırmak için mücadele eder. Bunun da yolu kapitalistlerin sahip olduğu büyük üretim araçlarının özel mülkiyetine son verilmesi ve bunların millileştirilerek tüm halka mal edilmesidir.

Dönelim konumuz «çarşaf-muhtıra»ya!

«Paylaşım tartışmaları»na veryansın ederek başlayan «muhtıra»nın her cümlesi birer «cevher», birer «inci»! Bu «inci»lerin herbiri, bizim burjuvazinin hamhatlılığının «parlak» birer kanıtı. «Şecaat arzederken merd-i kipti sirkatin söyler» misali, bizim parababaları da her cümlede kendi pespayeliklerini, kendilerinin sebep olduğu olumsuzlukları sıralıyor-

lar. Sonra da ev sahibini bastıran yavuş hırsız misali, suçüstü yakalanmanın can havliyle, suçu «mevhum» bir «devlet»e yükleyip işin içinden sıyrılmak istiyorlar.

Parababalarına göre bugün ülkemizde «pahallık» varmış, «darlık» varmış, «yokluk» varmış, «döviz darlığı» ve «enerji yetersizliği» dolayısıyla «üretimi yarıya düşmüş sanayi» varmış, «işsizlik» varmış, «enflasyon» varmış, ilh! Bütün bu kötülüklerin sorumlusu «devlet»miş! Çünkü «devletin ekonomideki ağırlığı büyüyor»muş, «devlet», yatırımcıları «bezdiriyor»muş, «vergi yükünü artırıyor»muş, karşılıksız para basıyor»muş, «Kamu İktisadi Teşekkülleri'nin kapsamı genişletiliyor»muş, vs. vs.! Kısacası ekonominin düzene girmeyişinin yegane «engel»i «aşırı yasa- sakçı ve aşırı devletçi zihniyet»miş!

Kendini baştan beri dağbaşıda sanan ve hakikaten o şartlarda palazlanan, «cöngül kanunları»ndan başkasını tanımayan kapkaççı burjuvaziye nem'olandırmak için alabildiğine hizmete koşulan «devlet»e bu nankörlük, bu «nimete küfran» akıl alası değildir. Ama bizim tekeller talan çarkının tıkır tıkır işlemesine ve kendilerinin devlet eliyle palazlandırılmalarına öylesine alışmışlardır ki, men-

faat düzenlerinde ufak bir aksama oldu muydu —ki buna da verilebilecek tek bir örnek, mülkiyeti zaten devletin olan bazı madenlerin, işletilmesinin de devletleştirilmesidir— şirazeden çıkıp ülke batıyor diye yaygarayı basmaktadırlar.

Türkiye'de «pahallık», «darlık», «yokluk», «üretim düşmesi», «işsizlik», «enflasyon» varsa, herkes biliyor ki bunların baş müsebbibi, mevcut bağımlı kapitalist düzen ve bu düzeni «sansiparane» savunan tekeli parababalarıdır. Dünyada tek bir sosyalist ülke gösterilebilir mi ki, temel ihtiyaç maddelerinde «pahallık» olsun, «darlık» ve «yokluk» olsun, «üretim düşmesi», «işsizlik, enflasyon» görülsün? Ya da aksini düşünelim: Tek bir kapitalist ülke var mıdır ki «pahallık», «üretim düşmesi», «işsizlik», «enflasyon» olmasın? Bağımlı ülkeleri sömüren emperyalist metropoller bir yana, tek bir geri ve bağımlı ülke var mıdır ki «darlık» ve «yokluk» bulunmasın?

Dahası, ekonomideki bu olumsuzluklardan şikâyet edeceklerin en sonuncusu tekeli burjuvazidir. Çünkü bunların tamamının tek müsebbibi kendisidir. Ürettiğine keyfince zam yapan bir patron haği yüzle «pahallık»tan şikâyet edebilir? Keyfince işçi çıkarıp, lokavt ilan eden ve hayatında değer yaratan tek bir iş yapmadan tufeyli olarak gününü gün eden paralı işsiz fabrikatörün işsizlikten şikâyete nasıl hakkı olabilir? İstedığı fiyatı ve kârı tutturamayınca üretimi durduranlar, ürünleri çürüten, ya da denize dökenler hangi akla darlıktan ve yokluktan şikâyet edebilirler? Tamamıyla ithalat girdilerine bağımlı montajcı fabrika kurduktan sonra döviz bulamayınca, döviz karaborsası yaparak yabancı paranın fiyatını yükseltenlerin «enflasyon»dan şikâyet etmeleri hangi matikle bağdaşır? Evet bütün bu timsah gözyaşları kimleri kandırabilir?

«Çarşaf-muhtıra»lar, bu nitelikleriyle halkımızın yurdumuzda neler olup bittiğini anlamasına bir hayli yardım etmiştir. Yalancı göz yaşları döken timsah, sivri dişlerini de apaçık göstermiştir. Denebilir ki bu muhtıralar kadar tekeli burjuvazinin sınıfsal konumunu, sömürücü ve baskıcı niteliğini kendi kerdine açığa vuran ve marksizmin doğruluğunu parlak bir şekilde kanıtlayan otantik belgelere tarihte ender rastlanır. Hatta «incir yaprağına» dahi ihtiyaç duymayacak kadar hayadan yoksun olan böyleleri sanırım tarihte benzersizdirler.

İnsan Hakları Ayaklar Altında Çiğneniyor

Türkiye, altına imza attığı anlaşmaları hiçe sayan ülkelerin başında geliyor. En temel insan haklarının pervasızca çiğnendiği, baskıların her biçiminin denendiği Türkiye'de sıkıyönetimin demokrasi etrafında kurduğu çember attıkçe daralıyor.

Baskının ve zulmün en ileri örneklerine Doğu'da rastlanıyor. Halk en kanunsuz ve keyfi işlemlere tabi tutuluyor, yılların alışkanlığı Doğu halkının çıplak omuzlarında kırba, ayaklarında falaka olarak somutlanıyor.

TSİP Malazgirt İlçe Sekreteri'nin Malazgirt köylerindeki komando zulmüne ilişkin elde ettiği belgeler, ve zulumun kurbanlarıyla cezaevinde yaptığı konuşmalar sözkonusu baskıların bir bölümünü yansıtıyor ve gerekli ipucunu veriyor.

ÇİÇEKVEREN KÖYÜNDEN MEHMET SAİT ÇAYLAK:

«Sabaha karşı komandolar köyü bastılar. Tüm köy sarıldı. Köy halkı köy meydanına getirildi. Herkes sıra sıra göre işkenceye tabi tutuldu. Bana sıra gelince, hiç birşey denilmeden falakaya yatırdılar. İşkenceyi aynen şöyle uyguladılar:

«Falakaya koydular. Sayı ile iki yüz dark ayaklarımı vuruldu. Ayaklarım dark neticesi tamamen harab oldu. Baygındım. Aradan bir saat geçtikten sonra ayıldım. Artık ayaklarım darbe yiyecek yer bulamadıkları için sırtımda ateş yaktilar. Sırtımdaki ateşin vücudumdaki yağ-

... olduğunu hissettim. Tekrar bayıldım. Ayıldıktan sonra benden silah istediler. Babam beni bu durumdan kurtarmak için kendilerine bir tüfek getirip verdi. Sonra vaz geçtiler. İki gün karakollarda bekledikten sonra Mahkemeye getirdiler. Tevkif edilip ceza evine gönderdiler. Cezaevine doktor getirdikten sonra muayenem yapıldı. Ayaklarım kangren olacak durumdadır. Doktor reçetesinin bedeli ikibin lirayı aşkın durumdadır. Bu parayı ödiyecek durumda değilim. Şimdilik cezaevinde ölümle karşı karşıya getirilmiş vaziyetteyim., 19.5.1979

TIKIZLI KÖYÜNDEN ZİYA ÇELİK:

«15.5.1979 günü sabahın erken saatlerinde komando tüm köyü sardı. Evlerin tümü arandı. Tüm köylüler toplandı. Toplananlar arasında kadın çocuk vardı. Köy meydanında toplanan köylüye sıra ile işkence yapmaya başladılar. Tümüne ana avrat küfürlerle işkence süregitti.

Sizler kürtsünüz. Sizlere merhamet edilmez, Silahları getirin dediler. Bana sıra gelince şöyle işkence yaptılar:

«Öaceleri Çırlıçıplak soydular. Vücudumun çıplak yerlerine ağaç ile vurdular. Değneğin ucunda çiviler vardı. Her vuruşunda vücudumdan kan çıkıyordu. Bunlar yetmedi, falakaya yatırdılar. Üçyüz değnek ayaklarımın altına vurdular. Altı kez sı-

ra ile falakaya yatırıldım. Artık ayaklarım tamamen harab oldu.. Sırtım ve ellerim darp neticesi harab ve ziyettedir. Yapılan işkencenin tümünü anlatmam mümkün değildir. Çünkü çok kere bayıldım. Beni öldürüyorlardı. İlle de silah istiyorlardı. Neticede büyük annem, dedemden kalan eski bir tabancayı getirip kendilerine teslim etti. Artık ölmek üzere iken vazgeçtiler.

«Doktordan rapor almaman için ve yara izlerini kayıbtırmak için dört gün karakolda bıraktılar. Sonra mahkemeye getirip Malazgirt cezaevi ne koydular. Bu anda ayakların kangren olmak üzeredir. Yoksulum ölebilirim. Halen tutukluyum, şikayet edilecek yer düşünmüyorum 19.5.1979»

TIKIZLI KÖYÜNDEN ABDÜLREZZAK KARATAŞ

«15.5.1979 günü komandolar sabaha karşı köye baskın yaptılar. Yaptıkları baskın daha önceki baskıların aynısıydı. uyguladıkları işkence metodunda aynı seyri takip etti. Bana yapılan işkenceler aynen şöyle oldu:

Hiç bir şey demeden falakaya yatırdılar. Ayaklarım, başıma çivi çakıl mış değnek ile sayısını bilmediğim kadar vurdular. Artık ayaklarım tamamen harap oldu. Üç kez bayıldım. Ayıldığım her keresinde değişik metotlarla işkenceye devam ettiler. Komando yüzbaşısı beni bir buğday çu kuruna attı. Oraya gömeceklerini söyledi. Tekrar kuyudan çıkardılar. İşkenceye devam ettiler. Vücudunda

sağlam görülecek yer kalmadı. «Siz kürtsünüz Hepinizi keseriz. Silahlarınızı getirin. Birbirinizi ihbar edin. İhbarcı olmayanı öldürürüz» şeklinde konuştular. Beni öldüreceklerini anlayınca bir silâhı getirip teslim ettim. Üzerimdeki darp yerleri halen tazeliğini korumaktadır. Bu işkenceyi doktora göstermemek ve rapor almamak için 4 gün jandarma karakolunda beklettiler. Ayaklarım kangren olmak üzeredir. Tedavisi için gerekli ilaç parası veremeyecek kadar mağdurum. Halen Malazgirt cezaevinde tutukluyum. Şikayet edilecek mercileri tanımıyorum. Kaderde ne varsa onu beklemekteyim. 19.5.1979»

ÇİÇEKVEREN KÖYÜNDEN KÂZİM SÖYLEMEZ:

«Sabaha karşı Komando köye baskın yaptı. Bütün köy dört taraftan sarıldı. Sonra bütün evler tek tek arandı. Çoluk çocuk toparlanarak köy meydanına getirildi. Yere yat em ri verildi. Tüm çoluk çocuk, yeterince ezdikten sonra sıra erkeklere geldi. Sıra ile tüm köy erkekleri işkenceden geçirildi.

«Beni falakaya yatırdılar. Yüz değnek saydılar. Dayaktan baygın hale düştüm. Ayıldıktan sonra benden silâh istediler. Silâhı getirmezsene seni öldürürüz dediler. Bu tutumlarına direniş gösterdim. Tekrar işkenceden

geçirdiler. Soğuk suya soktular ana avrat küfrettiler. «Siz Kürtlere merhamet edilmez. Kürtler ermenidirler» şeklinde bağırarak tüm köylülere hakarette bulundular. Vücudum darp izleriyle doludur. Yürüyemez haldeyim. İşkencelerden aldığım yaraların tedavisi için alınacak ilaçların yarısını ödüyemez durumdayım. Cezaevi ne girmeden önce iki gün yaralı bir şekilde karakollarında, betonların üzerinde kaldım. Halen tüm işkence izleri vücudumun üzerinde tazeliğini korumaktadır. Tedavim yapılmazsa ölebilirim. 19.5.1979»

TIKIZLI KÖYÜNDEN ABDÜLKADİR BOZKURT:

«15.5.1979 günü sabahın karanlığında komandolar köyü sardılar. Köye girdikten sonra kadın, çoluk çocuk ayırımı yapmadan tümünü köyün ortasına getirdiler. Geçmişte olduğu gibi aynı işkence metotlarını uygula-

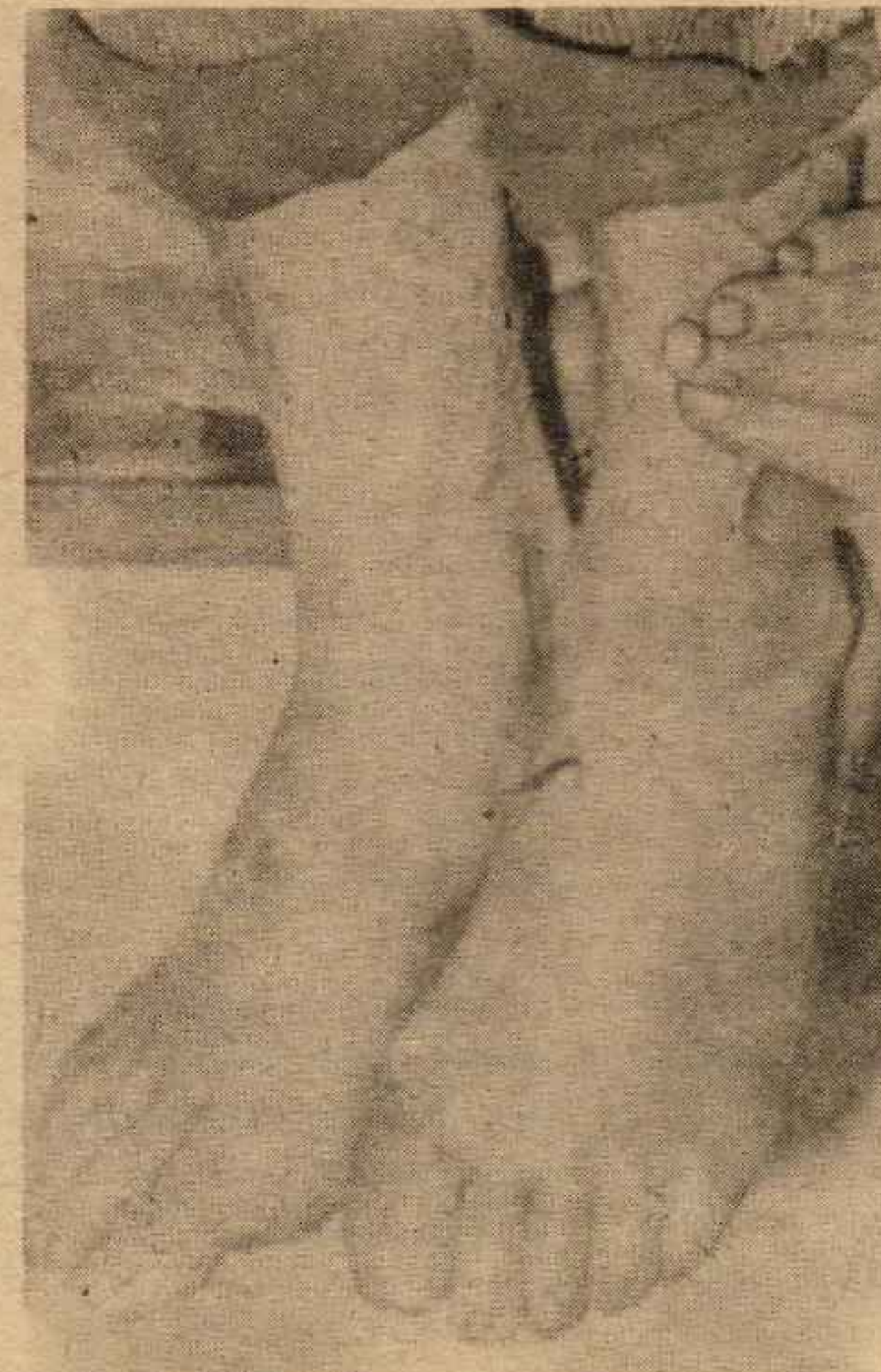
dılar. Çektiklerimiz ne ilk, ne de son olacaktır. Bana sıra gelince işkenceyi şöyle uyguladılar.

«Alahın Kürdü», eşsek oğlu eşsek Silâhını getir yoksa seni öldürürüz. Buna direniş gösterdim. Bunun üzerine komando yüzbaşısı (ismini Bilmediğim) falakaya yatırdı. Yüzden fazla değnek ayaklarım indirildi. İşkence dayacağı özel olarak hazırlanmıştı. Ayaklarım indirilen her darbe düşünülümeyecek kadar zordu. Bir ara bayıldım. Ayılınca silah istediler. Komşularımı ihbar et dediler. Yoksa seni öldürürüz. Direniş gösterdim. Falaka yenilendi, ayaklarım tamamen harab oldu. Saçlarımdan tutup yerden çektirdiler. Vücudumda darp görmemiş yer kalmadı. Ölümden kurtulmak için bir mavzer getirdim. Beni karakola getirdiler.»

Oyunun amaç ve biçiminin aynen korunduğu, işkence yöntemlerinde belli bir «uzmanlaşma»nın ortaya çıktığı, mağdur ve mazlum insanların açıklamalarından anlaşılıyor. Doğu halkı o denli bir kuşatma içinde ki, derdini anlatacak yer bulamadığını, bunu bilmediğini dile getiriyor.

Bu sadece yasal bir suç değil, aynı zamanda insanlık suçudur. Yapanlardan hesabı sorulmalıdır!

1969 Toplantısı, Barış Uğruna Çok Yönlü

Mücadelede

Bir Dönemeçtir

SOSYALİST SİSTEMİN EKONOMİK GÜCÜNÜN ARTMASI TEK TEK BÜTÜN HALKLARIN YARARINADIR. EMEGİN ULUSLARARASI PAYLAŞIMI ANCAK SOSYALİST SİSTEM İÇİNDE GÜVEN ALTINA ALINABİLİR.

Sosyalist ve kapitalist sistemler arasındaki mücadele bütün savaş alanlarında kendini göstermektedir. Ekonomik alandaki mücadele de bunlardan biridir ve komünistler için sosyalizmin başarılarına katkıda bulunmak uluslararası bir görevdir. Dünya sosyalist sisteminin bir bütün olarak gelişmesini gözlemek yönünden komünistler ulusal çıkarlarına bağlı olmaksızın çaba göstermelidirler.

Sosyalist ülkelerin bu alandaki başarıları dünyanın dönüşümünde önemli bir etken olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Dünya nüfusunun %10'una sahip olan KEYK ülkeleri arasındaki işbirliği, dayanışma ve entegrasyon, bu ülkelerin dünyadaki toplam üretimin %25'ini, sanayi üretiminin %33'ünü, tarımsal üretimin %18.7'sini gerçekleştirmelerine olanak sağladı. Son 28 yıl içinde kapitalist ülkelerde büyüme hızı 3 kat olarak gerçekleşirken, KEYK ülkelerinde bu oran 12 kat olarak gerçekleşiyor. ABD'de ekonomik büyüme hızı %2.6 dolayındadır ve bu yüzde SSCB'de %14'tür.

Bu sonuçlar kaba bir üretim hesabını anlatmıyor. Kaynakların insan yararına azami verimle değerlendirildiğini, sosyalist örgütlenmenin yaratıcı dinamikleri koruyup geliştirirken, kapitalizmin bunların karşısına engel olarak çıktığını, siyasal planda sosyalizmin artan itibarına karşılık kapitalizmin ekonomik krizlerine siyasal krizlerin eşlik ettiğini gösteriyor.

Genç bağımsız devletler yeni ekonomik yönetimlerinin cevabını sosyalizmin bu zengin ekonomik gücünde bulabiliyorlar. Hatta kapitalist kamptaki «Yeni Ekonomik Düzen» arayışlarına sosyalist sistemin uzattığı el, emperyalizmin yeryüzündeki etkinliğinin daralması ve devrimci süreçlerin hızlanması yönünde önemli bir faktör niteliğindedir.

1969 Konferansı'nın somut gelişmelere getirdiği teorik açıklamalar 10 yıllık deneyim içinde pratik geçerliliklerini kanıtladılar. Her türden sağ ve «sol» çarpıtmalar bilimsel sosyalizmin bu zengin yorumu ve halkların iradesi karşısında gerilediler.

MAOCULUK DÜNYA DEVRİMCİ GÜÇLERİNİN ORTAK MÜCADELESİYLE BUGÜN TECRİT VE MAHKUM EDİLEREK EMPERYALİZMİN HİMAYESİNE İTİLMİŞTİR. PEKİN YÖNETİMİ BUGÜN NATO'NUN UZAKDOĞU'DAKİ 16. ÜYESİ DURUMUNDADIR.

1957 ve 1960 Moskova toplantılarının yayınladığı deklarasyonlara imza atan Çin Komünist Partisi, 1960 yıllarından itibaren geliştirdiği anti-sovyet eğilimlerini 1969 yıllarına varıldığında tam bir karşı-devrim programına dönüştürmüş bulunuyordu. Ulusal kurtuluş hareketleri içinde, milliyetçi ama sosyalizme düşman güçleri öne çıkarıp desteklemeyi dış politikasının temel ilkesi haline getiren maoculuk, bu yoldan halkların anti-emperyalist mücadelesine büyük zararlar veriyordu. 1969 toplantısı, ulusal kurtuluş hareketlerine ilişkin devrimci politikanın ana hatlarını çizerken, aynı zamanda maoculuğun izlediği milliyetçi hattı da mahkum etmiş oluyordu.

Son on yıl içerisinde maoculuğun «evrimi»nde, Komünist ve İşçi Partilerinin izlediği ortak politikanın derin izlerini görmek olanağı vardır. Hemen her ulusal ve uluslararası sorunda maoculuk, hiç bir tereddüt göstermeksizin gerici unsurların ve emperyalizmin safında yer tuttu, halkların çıkarlarını karşısına aldı. Giderek temel bir politika haline gelen

anti-sovyetizm, maoculuğun sonunu da hızlandırdı. Şili'de Pinochet'e, Zaire'de Mobutu'ya, Angola'da CIA ajanlarına, Avrupa Güvenliği sorununda NATO'ya, İranda faşist Şah rejimine, Afganistanda gerici islami unsurlara, Ortadoğu'da İsrail'e vb... yaslanan maocu politika, kolayca açığa çıktı ve iflas etti.

Özellikle 1979 yılı başlarında maoculuğun ne anlama geldiği en çarpıcı biçimde kendisini gösterdi. Pekin yanlısı devrik Kamboçya yönetiminin, maoculuğun şemsiyesi altında ülke nüfusunun yarısını katlettiği, bu suskunluk çemberinin arkasında tarihin en garip toplumsal uygulamalarının denendiği, bütün insanlık tarafından acıyla öğrenildi. Ardından Pekin'in maocu şeflerinin yıllardır oluşturdukları yayımlı eğilimler, Vietnam topraklarında suça döndü. Vietnam halkı Çin'in Vietnam'ı istilaya yönelik bu saldırısını göğüslemeyi ve saldırganı topraklarından kovmayı başardı ama maoculuk, ABD emperyalizminin, Hitler rolüne çıkarmayı düşündüğü yeni bir «kart», mazlum halklara karşı kullanılması her zaman mümkün yeni NATO'cu bir güç olarak varlığını koruyor, provokatif eylemlerini sürdürüyor.

1969 TOPLANTISI'NIN BELİRLİDİĞİ TEMEL STRATEJİLERDEN BİRİ OLARAK BARIŞ MÜCADELESİ, TARİHTE GÖRÜLMEDİK ÖLÇÜDE GÜÇ KAZANDI.

PARİS MÜCADELESİ BİR «İYİNİYET»TEN DEĞİL, ÇAĞIMIZIN OBJEKTİF YORUMUNDAN DOĞMUŞTUR.

1969 toplantısında: «Emperyalizm, ne yitirdiği tarihsel insiyatifi yeniden ele geçirebilir, ne de dünya gelişimini tersine çevirebilir. İnsanlığın gelişim yönü, dünya sosyalist sistemi, uluslararası işçi sınıfı ve bütün ilerici güçler tarafından tayin edilmektedir» diye belirtiliyor.

Mademki dünya, devrimci güçlerinin çizdiği alanda gelişiyor, uluslararası politika sosyalizm güçleri lehine yönlendirilebilir ve yönlendirilmelidir. Emperyalizm savaşçı karakterini yitirmemiştir kuşkusuz, hatta tam tersine, daha da saldırganlaşmış, mace-racı girişimlerini artırmıştır. Bu nedenle, olduğu kadarıyla bütün barış güçleri, emperyalizmin önünde topyekün bir barikat oluşturabilirler.

1969 toplantısının çizdiği barış stratejisi, en başta emperyalizm olmak üzere, maoculuğun, çeşitli sağ ve «sol» sapıkların sürekli saldırı ve çarpıtmalarına uğratılmak istenmiş, güç dengesinin emperyalizm aleyhine dönmesinden doğan korku politikası azgınlamıştır. Barış düşmanlığının «sol» cenah müttefikleri ise, politikalarını dar sınıf görüşlerine veya barışı «denge» olarak algılayan yanılgılarına dayandırmışlardır.

1969 toplantısının belirlediği barış mücadelesinin bu türden çarpıtma ve karşı koymalara rağmen kazandığı büyük zaferler, bu politikanın, halkların ve bütün insanlığın özelemlerinden doğduğunu kanıtlamıştır. Çünkü barış politikasının, hem koyduğu hedefler bakımından ve hem de dayandığı güçler bakımından devrimci mücadelenin ana halkası olduğu kısa zamanda anlaşılmıştır.

«Anti-emperyalist güçlerin birleşik eyleminin en önemli halkasının, termonükleer bir savaşta yığınların yok edilmesi tehlikesine karşı mücadele» olduğu söylenen toplantı kararlarında, barışın hem «kabul ettirilecek» hem de «savunulacak» bir politika olduğu da vurgulanıyor. Kendiliğinden silah dengelerine dayanan ve bıçak sırtında duran barışla, 1969 toplantısının tespit ettiği barış hedefi arasında, sos-

yalist sistemin gücünü ve iradesini dile getiren önemli bir fark vardır.

Toplantı, barışın emperyalizmle bir uzlaşma olmadığını dostta ve düşmana ilan ederek, aslında barış politikasının, halkların devrimci dönüşümler uğruna verdikleri mücadelenin de güvencesi olduğunu belirtmiştir. «Tekellerin egemenliğini ortadan kaldırmak, gerçekten demokratik bir devlet yönetimini sağlamak ve sosyalist iktidarı kurmak için sınıf mücadelesini sürdürmek... komünist partilerinin dokunulmaz hak ve zorunlu görevleridir» diye beliren toplantı belgeleri, kapitalizme karşı tarihsel sınıf mücadelesini korumayı ve geliştirmeyi amaçlarken, «Barış içinde bir arada yaşama politikası, halkların, gerekli gördükleri bütün yolları kullanarak silahlı ya da silahsız, kurtuluş mücadelesi vermelerine karşı değildir» diye de ilave ediyor ve barışın çerçevesine ışık tutuyor.

Son on yılın bütün olayları ve dünyanın değişen çehresi, bu politikanın gücünü ve haklılığını kanıtladı. Emperyalizm nerede barışın sınırlarını zorlayıp halkların kaderine sızmaya çalıştıysa, orada dünyanın bütün devrimci güçlerinin dayanışmasını karşısında buldu. Giderek barış isteği, bunun güvencesi olarak da silahsızlanma çağrıları yığın eylemlerinin baş talebi haline geldi.

1969 sonrasında, ulusal kurtuluş hareketlerini hızla yükselmesi, dünyanın pek çok bölgesinde emperyalizmin sıcak mevzileri terketmek zorunda kaması nasıl bir rastlantı değilse, aynı dönemde emperyalist dünyanın sürekli bir ekonomik kriz içine olması da bir rastlantı değildir. Barış güçleri tırmandı, dıkça emperyalizm her alanda gerilemektedir.

1969'un tespit ettiği görevler bütünüyle yerine getirildi. Özellikle Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Toplantısı'nın gerçekleştirilmesi, barış çabalarında önemli bir adım teşkil etti. 1978 yılı yazında Birleşmiş Milletler, bir ay süren silahsızlanma oturumlarında barışın bu hayati sorununu enine boyuna tartıştı. Stratejik silahların sınırlandırılması ve SALT anlaşmalarına bağlanması için, Sovyetler Birliği'nin ve sosyalist sistemin gösterdiği çabalar meyvelerini verdi. Barış güçlerinin topyekün desteği Vietnam'da emperyalist savaşı sona erdirdiği gibi, ABD'nin Afrika'daki ve Latin Amerika'daki müdahaleci eylemlerini sınırladı. NATO'nun hareket alanı ve politikaskersel etkinliği azaldı, CENTO dağılıp yokoldu. Barış mücadelesi emperyalist ittifakları temelinden çalattı ve buralardan barış özelemlerinin sızmasına olanak hazırladı.

1969 Toplantısı, Komünist ve İşçi Partileri'nin, proletarya enternasyonalizmi geleneğine bağlılığının değerli bir örneğidir. Bu somut temel aynı zamanda dünya devrimci güçlerin çekirdeğini oluşturmaktadır. Enternasyonalizm çekirdeği etrafında toplanan dünya devrimci sürecinin çoğalan güçleri, halkların birlik ve dayanışmasının dünya gerici karşılarında oluşturduğu bloklaşmayı anlatmaktadır. «Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlılık, kendini halkın çıkarlarına ve ortak sosyalizm davasına adanmış, Komünist ve İşçi Partilerinin, gerçek ve etkili eylem birliği, tarihsel amaçlarımızın başarı teminatıdır» diye vurguluyor 1969 Toplantısı.

Ne ki, proletarya enternasyonalizminin sarsılmaz gücüne karşılık, bu gücün etrafındaki bloklaşma, pek çok tarihi eğilimi içinde barındırmaktadır ve bu güçlerin birliğinin pekişmesi, bu uğurda mücadelenin derinleştirilmesini gerektirmektedir. Çünkü bu, «uzun ve çetin bir kavgadır. Amansız sınıf savaşları bizi bekliyor. Emperyalizm ve dahili gericiliğe karşı hücumlarımızı güçlendirelim.»

Toplantının şu çağrısı bugün de geçerlidir: «Sosyalist ülke halkları, işçiler, kapitalist ülkelerin demokratik güçleri, yeni kurtulmuş ve ezilen halklar! Barış, ulusal kurtuluş, sosyal gelişim, demokrasi ve sosyalizm için emperyalizme karşı verilen savaşta birleşelim.»

Son 10 yılın bu yönde kazandırdıkları, mücadelemizin güvencesidir.

DEVİRİMİN İLK ADIMLARI

GENRİKH POLYAKOV
ALEXANDER DAVYDOV

Afganistan

Afganistan'da, halkın demokratik devriminden buyana sadece bir yıl geçmiş olmasına rağmen, yeni doğan cumhuriyetin ayaklarının üzerine sağlam basabildiği ve yürüyebilecek güçte olduğu, şimdiden açıkça görülebiliyor.

Aslında, 27 Nisan 1978'den beri daha fazlası başarıldı: devrim, milyonlarca emekçiyi sosyal ve ekonomik ilerleme yoluna soktu. İktidarın digzinlerini eline geçiren Afganistan Demokratik Halk Partisi, halkın yıllardır özlemini çektiği, baskı ve sömürden kurtulmuş bir toplumun yaratılması rüyasının gerçekleştirilmesinde epey yol katetti.

Nisan Devrimi'nin, Birleşmiş Milletler uzmanlarının sonsuza kadar dünyanın en geri ülkelerinden birisi olarak kalmaya mahkûm gördükleri bir ülkede başarılmış olması, bilince çıkartılmalıdır: Öyle bir ülkede ki, geçmiş rejimlerden devraldığı miras, tarımda yaygın feodal ilişkilerin bulunduğu ilkel bir ekonomi ve 15 milyonluk nüfusun hemen tamamını saran bir cehaletti. Bu yüzden de, devrim gericiğe karşı açılan savaşa başladı.

Demokratik Halk Partisi'nin ve hükümetin ilk uygulamaları, güdülen başlıca amacın, geniş emekçi kitlelerin çıkarları olduğunu gösteriyordu. Parti Genel Sekreteri ve Devrim Konseyi Başkanı Nur Muhammet Tarak'i nin hazırladığı, geçen yıl 9 Mayıs'ta açıklanan hükümet programı bu kitlere adanmıştı.

Sözkonusu program, köklü ekonomik ve sosyal değişiklikleri hedefliyor; uzun erimli bir toprak reformunu, toplumsal hayatın demokratikleştirilmesini, ulusal baskı ve ayrıcalıkların kaldırılmasını, devlet sektörünün gelişimine bağlı olarak endüstrileşmenin sağlanmasını, halkın yaşam standartlarının yükseltilmesini, işsizliğin önünün alınmasını ve fiatların kontrol edilmesini öngörüordu.

Hükümet, bağlantısızlık politikasına sadık, Detant'ın yaygınlaştırılması ve genel silahsızlanma uğraşından yana, ulusal kurtuluş hareketlerinin destekçisi bir politika izleyeceğini ve Afganistan'ın komşularıyla, diğer tüm barışsever ülkelerle dostluk ve işbirliğinin güçlendirileceğini ilan etti.

Emekçi halk, ülkenin tüm yurtsever güçleri bu programı coşkuyla karşıladılar ve uygulanmasına etkin olarak katıldılar. Afganistan tarihin de ilk kez işçi sendikaları, ilerici gençlik, kadın ve başka meslek örgütleri kuruldu.

Eski devlet aygıtının başkentte ve vilayetlerde parçalanarak yeni yasal sistemin düzenlenmesi ve ülke yönetimine kendilerini devrime adanmış-deneysel uzmanların yetiştirilmesi için çok çaba harcadı. Silahlı halk ordusu güçlendirildi. Bazı tüketim mallarının ve yiyeceklerin fiatları düşürüldü. İşsizliği azaltmak amacıyla, yüzbinlerce yeni iş olanağı yaratıldı. Emekçiler için yeni konutlar yapıldı.

ücretsiz acil sağlık hizmetleri sağlandı. Şu sıralarda ulusal azınlıkların dillerinde de eğitim yapmaya başlayan 500 yeni okul açıldı. Yaklaşık bir milyon kişi, özel olarak düzenlenen kurslarda okuma-yazma öğrenmeye başladı. Teknik elemanların eğitimi geliştirilip yaygınlaştırıldı ve bir Bilimler Akademisi kuruldu.

Hükümet, Afgan kadınlarını yeni hayatın inşasında etkin bir role kavuşturmak için, kadınlara eşit haklar tanıdı.

Afganistan koşullarına göre, sanıldığından da fazla ekonomik ve sosyal ağırlık taşıyan, belkide en önemli sorun toprak reformuydu. Çünkü, nüfusun 4/5'ine çalışma olanağı sağlayan ve toplam ulusal üretimde yüzde 50'den çok payı olan tarım, ülke ekonomisinin temel dalını oluşturuyordu.

Çok kısa bir zaman öncesine kadar, topraksız köylüler ve kendisine yetecek kadar küçük bir toprak parçasına sahip olanlar ülke nüfusunun yarısından fazlasını buluyordu. Nüfusun ancak yüzde 5'ini oluşturan toprak sahipleri ise, ekilen toprakların yarısını ellerinde tutuyorlardı. Birçoğunun arazisi yüzlerce ve hatta binlerce hektar büyüklükteydi.

1973 yılında, monarşinin yıkılmasıyla iktidara geçen Muhammet Davut hükümeti, 1975 Ağustos'unda bir toprak reformu yasası çıkarttı. Ancak, yasanın getirdiği tek bir hüküm dahil pratikte gerçekleştirilmedi. Böyle bir geçmişe karşılık, şimdiki hükümetin aldığı kararlar ve devrimci uygulamaları güçlü bir çözüm getirmiş bulunmaktadır. Geçen bu bir yıl süre içerisinde, önceden görülmedik ölçüde yaygın bir dizi dönüşüm hayata geçirilmiştir.

Geçen yaz yürürlüğe giren 6 no'lu Devrim Konseyi kararı, köylülerin tefecilere ve toprak sahiplerine olan borçlarını büyük ölçüde azaltarak kaldırdı. Ayrıca, eski sahiplerinin mülkiyet haklarını çoktan yitirmiş oldukları topraklar da dahil olmak üzere, sözleşmeyle rehine bırakılan topraklar köylülere geri verildi. Köylülerin yüzde 75'inden fazlasının borç yükümlülükleri hafifletildi.

Kırsal alanlarda, kooperatif örgütlenmesi sorunu oldukça büyük ilerleme kaydedildi. Köylülerin yardımlaşma fonlarına ortak olmalarını sağlayan özel kanunlar çıkartıldı; az topraklı köylüler tarım satış-kredi kooperatiflerine katılmaya teşvik edildiler. Bütün bunlar, toprak reformu uygulamasının gerçekleştirilmesi için uygun koşulların oluşmasına zemin hazırladı. Geçen yıl 30 Kasım'da ilan edilen toprak reformu yasası, toprağın verimliliğine göre, çiftlik arazilerini 6 ile 60 hektar arasında sınırlanmıştır. Yasa'ya göre, tüm ihtiyaç fazlası topraklarla daha önce kralliyet ailesi üyelerinin sahip bulunduğu araziler ve toprak sahiplerinin devlet hazinesinden gizlice işgal ettikleri arazileri-hiç bir tazminat ödenmeksizin- devletleştirilecektir. Bu yolla boşaltılan topraklar üzerinde devlet çiftlikleri ve tarım kooperatiflerinin kurulması öngörüldü. Geri kalan topraklar ise 1-1.2 ile 10 hektar arasında değişen parçalara bölünerek, topraksız ve az topraklı köylüler ile hayvan yetiştiricisi yoksul göçebelere dağıtılacak.

Kendi başına yada ailesinin yardımıyla toprağı işleme yükümlülüğü nü kabul eden her Afganistan Demokratik Cumhuriyeti yurttaşı toprak edinme hakkına sahip bulunuyor. Yani topraklandırılan köylüler, yerli sömürücülere karşı korumak amacıyla toprakların ödünç para karşılığı rehine verilmesi, kiralınması yada varisler arasında bölüşülmesi yasaklanmıştır. Tüm devlet tarım ve kredi kurumları, reformla topraklandırılan köylülere hafif koşullarda ödünç para, tarım araçları, tohum ve gübre sağlamakla yükümlendirilmiştir.

Toprak reformu uygulamasını denetlemek için yasanın kapsamına giren köylülerden oluşan özel komisyonlar kurulmuştur.

Önce güneyde başlatılmış, daha sonra ülkenin büyük bir bölümünde yaygınlaştırılmıştır. Şu ana kadar, 100.000'den fazla köylü ailesi paylarını almış bulunmaktadır.

Böylece, Afganistan tarihinde ilk olarak, toprak sorununun gerçekten

köklü ve demokratik çözümü, asalak toprak sahipleri zümresinin ortadan kaldırılması ve toprağın onu işleyenlerineline geçmesi garantilenmiş oluyor.

Böylesine köklü bir hareket, doğal olarak, tutucu federal unsurların ve gericiilerin korkunç tepki göstermelerine yolaçtı. Herat'ta, toprak sahiplerinin yeniden iktidara sahip olmalarını amaçlayan karşı-devrimci ayaklanmanın tezgahlayıcıları ve liderleri bu kişilerdi. Nevar ki, eskiye dönüş girişimi boşa çıkartıldı. Bugün cumhuriyetin diğer yerlerinde olduğu gibi, Herat'ta da toprak dağıtımı devam ediyor.

Demokratik Halk Partisi ve hükümet, önümüzdeki beş yıl (1979-1984) için, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasının ana hatları üzerindeki ön çalışmalarını tamamlıyorlar. Yapının yeniden köklü olarak düzenlenmesi, hızlı bir üretim artışının sağlanması, tekniğe dayalı ekonominin kurulması ve daha başka sosyal ve ekonomik dönüşümlerin uygulanması tasarlanıyor.

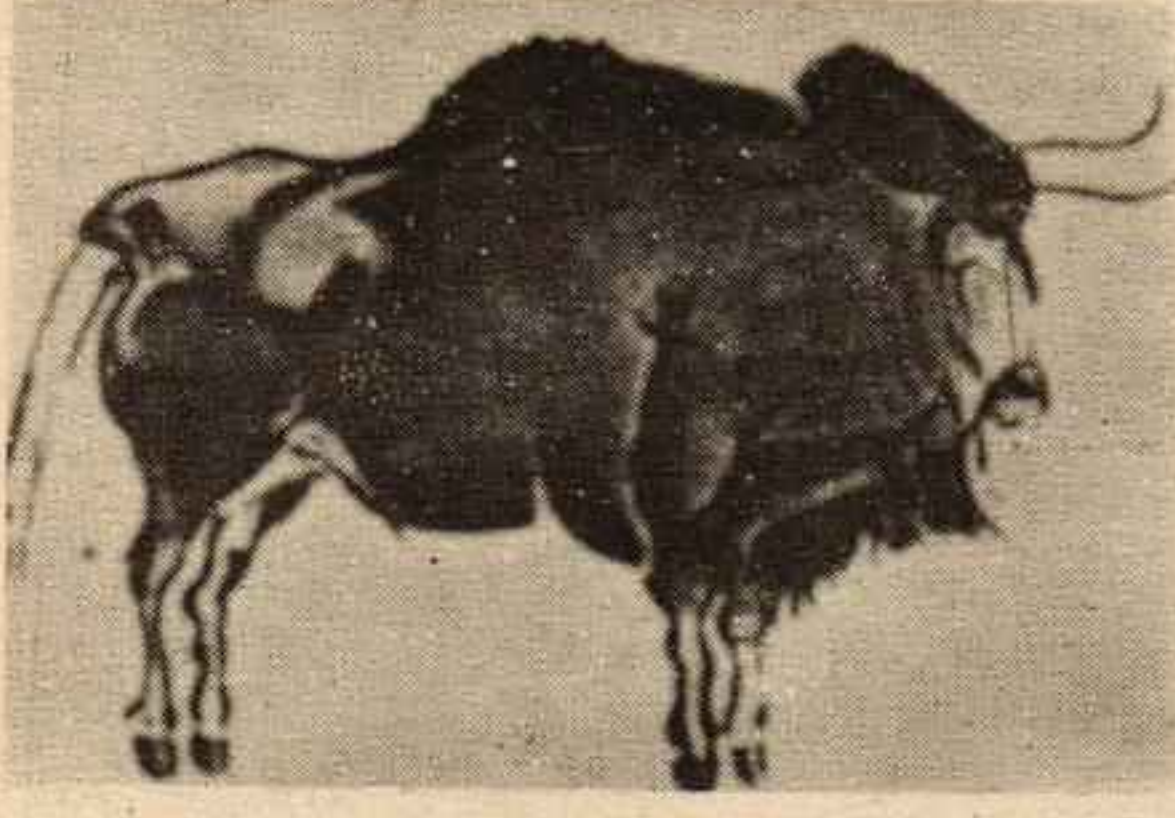
Herat'ta aldıkları dersi unutmamış gözükten iç ve dış gerici güçler yeni sistemin güçlenmesini ve devrimin istikrarlı yükselişini engellemek için ellerinden gelen herşeyi yapıyorlar. Ülkenin ilerici, yurtsever, demokrat güçleri, her renkten provakatif saldırıyı kolayca püskürtüyorlar. Ülkenin her yerinde Devrimi Koruma Komiteleri örgütlenmiş bulunuyor.

Halk hükümeti geçen yılı dış politika alanında da başarıyla tamamladı. Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'nin, bağlantısızlık hareketinin bir üyesi olarak, dünya çapında kazandığı saygınlık giderek artıyor. Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerle olan çok yönlü ilişkiler, yeni alanlarda zenginleştirilerek, başarıyla geliştiriliyor.

Geçen yılın Aralık ayında, Nur Muhammet Tarak'i'nin Sovyetler Birliği'ne yaptığı ziyaret son derece faydalı oldu. Ziyaret sırasında Afganistan ve SSCB arasında imzalanan karşılıklı işbirliği, iyi komşuluk ilişkileri ve dostluk andlaşması konusunda görüşlerini belirten Leonid Brejnev, andlaşmayı sadece Sovyet-Afganistan dostluğunu güçlendirecek temelleri atmakla kalmayıp aynı zamanda Asya'da ve dolayısıyla dünyada barış ve güvenliğin çıkarlarına hizmet edecek olan eşsiz bir politik belge olarak değerlendirdi. Andlaşma iki ülke arasındaki geleneksel dostluğu yeni bir düzeye yükseltti. Bu gelişmeyi, Leonid Brejnev şu sözlerle ifade ediyor: «Şimdi, sadece basit bir iyi komşuluk ilişkileri değil, devrimci dayanışma ve yoldaşlık ruhuyla derin, samimi ve güçlü bir dostluk yaratılmış bulunuyor.»

Her iki ülke için de karşılıklı yarar sağlayan ticari ve ekonomik işbirliği hızla gelişiyor. Toplumsal örgütler, bilimsel ve kültürel kuruluşlar arasında geniş bağlar kurulmuş bulunuyor.

«Afganistan halkı, 1919 yılında Afganistan'ın bağımsızlığını tanıyan ilk ülkenin Sovyetler Birliği olduğu nu ve yine Nisan devriminin zaferinin hemen ardından Afganistan Demokratik Cumhuriyeti'ni ilk olarak Sovyetler Birliği'nin tanıdığı olduğunu hiçbir zaman unutmayacaktır. Sovyetler Birliği, Afganistan'a çok büyük yardımlarda bulunmuştur. Bütün bu yardımlar, karşılık beklemeksizin iyi niyetle yapılmıştır.» şeklinde yazan Afganistan'da yayınlanan Kabul Times gazetesi, «Afganistan Demokratik Cumhuriyeti ve SSCB halkları, dostluk içinde yaşamının sarsılmaz inancını taşıyorlar» demektedir.

Sanatın Evrenselliği Onun İnsaniliğinden Kaynaklanır

Eğer insanlar belli bir eğitimden geçmişlerse ya da geçiyorlarsa, ortak estetik ölçülere de yaklaşıyorlar demektir. Sanat ürünleri, insanın belli bir ulusal biçimine değil, bundan çok, onun insan oluşuna seslenmektedir. «İnsan eğitildikçe insanileştikçe» göre de, sanatta ortak bir yere varmak ve estetiğin evrensel ölçülerini bulmak her zaman mümkündür.

Bunun için sanatın evrensel bir niteliğe sahip olduğunu bilmek ya da toplumlar arasında ileri düzeyde bir ekonomik ve kültürel kaynaşmayı gerçekleştirmiş olmak yetmez. Daha doğrusu, sanatta ve estetik bakış açısında evrensel ortaklığı bulmak, böylesi bir yakınlaşma ile izah edilemez.

Eğer akıl hastası değilse, bütün insanlar çocuktan, çocuksuluktan hoşlanırlar ve bunu kendi davranışlarında açığa bururlar. Bir tek ve sevimli bir çocuğu çevreleyen her kompozisyon, insandaki bu «doğal» eğilime cevap verir.

Ancak insanların bu ortak özelliğini evrensel planda somutlamak kolay değildir. Çünkü, günümüz dünyasında böyle bir ortak noktaya varmayı engelleyen pek çok «olumsuzluğa» rastlarız. Ulusal ve bireysel şartlanmışlıklardan sınıfsal ayrımlara kadar, bir çok engel, insanın kendisi için duyduğunu başkaları için duymasını engellemektedir. Ve Afrika'da, emperyalist sömürünün, savaşların aşevlerinden uzak tuttuğu milyonlarca çocuk, eğer soyutlanıp sanat aracılığıyla, bütün insanların çocuk sevgisi alanına sokulmazsa, yani, doğal canlılığı içinde bırakılırsa, derin bir etki yaratmaz.

Demek ki sanat, insanın evrensel ölçülerine ulaşmanın en elverişli araçlarından biri olabilmektedir. Ancak, Sanatçı, en ileri biçimi denese bile, sanat ürünüyle etkilemeyi umduğu insanın bireysel seçme yapmasına cevap veremez ve onu sanatının evrensel niteliğiyle karşı karşıya bırakır.

Burada, insanın bireysel biçimlenişi ile, sanat ürünündeki evrensel nitelik arasında, ancak bir süreç içinde aşılabilecek olan mesafe ortaya çıkar. Bu yolu katedebilmek için, sa-

natçının iki yönlü bir çaba içinde olması, ya da sanat eserlerinin iki işlevi bir arada taşıması gerekir. Bunlardan biri, eğer eserin kendisinin, bütün insanlardaki ortak ölçülerini taşıyor olması ise, öbürü de, tek tek insanlar üzerinde, onları bu ortak ölçüye yaklaştıracak etkiyi yaratmasıdır. Bu, sanatın eğitici rolünü anlatır. Sanatın bu eğitici rolü ile insanın başka faktörlere bağlı olarak gelişen eğitimi, birlikte insanı, sanatın evrensel niteliğinden etkilenen nokta taya ulaştırabilir. Sanatın evrensel niteliği onun insani oluşudur ve bu niteliğin benimsenmesi, insanın insanileşmesi anlamına gelir.

Toplumlar arasındaki ortak çizgiler çok daha derindir ve bunun sanatta somutlanması, tek tek insanların estetiğin evrensel ölçülerini ya kalamalarından önceki bir tarihi döneme tekabül eder. Toplumların ortak insanları, ortak tarihi motifleri ya da benzer bir tarihin benzer insanları çoktur. İnsan hayatının toplumsal biçimi daha genel yasalara bağlanır ve daha gelişkin kategorilerle tanımlanır. Ayrıntıların büyük oranda silindiği toplumlararası ilişkilerde estetiğin evrensel niteliğine biraz daha yaklaşmış olan sanat, hem kendisini, hem de ilişkilerini kolayca düzenler. Etkiye açık olan yani başka toplumun çizgilerini yüklenirlerken hem kendi etkinliğini artırır, hem de artan etkinliğini, evrensel plandaki ortak çizgilerin kalınlaşması yönünde bir etkiye dönüşürebilir.

Sanatın bu yönde etkin olması, için sanatçılar kendilerini hiç bir zaman ulusal önyargılarla veya biçimlerle sınırlamamalıdır. Kendi insanını tanıyıp yansıtan sanatçı, başka toplumların insanlarını tanıdığı zaman şaşırtıcı benzerlikler ve ortak çizgiler bulacaktır. Bu ortak çizgileri yaşatmak ve zenginleştirmek yoluyla bir sanatçı, kendi ülkesinin insanlarını başka toplumlarının insanlarına yaklaştırır, onu daha genel düşünme ve yaşama biçimlerine yükseletmiştir. Ortak düşünme ve yaşama biçimini benimsemiş insanların ortak bir tutum etrafında birleşmeleri de kolaylaşır. Sanatçı bu yoldan, hem kendi insanını evrensel boyutla-

ra doğru eğitir, hem de insanın ve insanlığın evrensel sorunlarının çözümünde, ulusal darlığa düşmeden bir rol oynayabilir.

İnsanlar veya toplumlararası düzeyde estetiğin ortak ölçülerini bulup yaşatmak mümkünken, aynı ortaklığı çıkarları uzlaşmayan farklı sınıflar arasında bulup yaşatmak olanaklı yoktur. Çünkü bu sınıfların düşünme ve yaşama biçimlerinin ortak çizgileri yoktur. Varsa eğer, bu bir ideolojik etkileşimdir, geçicidir.

Ancak, sanatın sınıflar elinde uyusmaz olan biçimlenişi de tarihi bir olaydır. Her sınıf, kendisinin bir bütün olarak gelişip güçlenmesine yardım eden sanata itibar eder ve onu yaratır. Eğer bir sınıf zaman zaman kendi yarattığı sanatın karşı saflarda kendisine karşı savaştığını görme bahtsızlığına uğruyorsa bu, onun sınıf olarak tarihsel bir dinamik olmaktan çıktığını gösterir.

Estetiğin evrensel ölçülerden insanlığı uzak tutan sınıflı toplumun son biçimi kapitalizm, bölerek birbirine yabancılaştırdığı insanlığı, kendi gelişmesinin yasal sonuçları üzerinde birleşmeye de zorlar. Onun yarattığı ekonomik temel, dünyanın bütün ülkelerinde insanları farklı tutumlara sürüklerken, yani, sınıf farklılıklarını derinleştirirken, öbür yandan, her ülkede, benzeri konumlara yığılan insanlar yaratır. Ve aynı konumdaki insanlar, yapay (ulusal-ayrılıkları aşarak dikey (sınıfsal) kütuplaşmanın evrensel modeline ayak uydururlar.

Sınıf yasallığının kesin belirlenimleri ve sınıf çıkarlarının birleştirici gücü, evrensel olarak yeni birliklere yol açar. İnsanlık tarihinin bu biçimlenişi, onun bütün biçimlerini yeniden bir düzenlemeyle ve bu kez sınıflar etrafında toplar.

Bu yeni durumda geçmişin mirası üzerindeki hesaplaşmayı, hiç kuşku yoktur ki, toplumsal gelişmeyi de harekete geçirecek olan güçler kazanacaktır. Bu da işçiler, bütün emekçilerdir. Kapitalizmin zaten, kendisi için «iş isten geçmişi» olan bir dönemde, kendisini korumaktan başka bir iddiası yoktur. Buna karşılık emekçi sınıflar, yeni görevleriyle birlikte bütün insanlık tarihinin mira-

sını yüklenirler. Bu mirasın kategorik olarak yaşama şansı olanları işçi sınıfının elinde kalır. Üretim araçları, bilim, teknik ve kültürün bütün alanları, bütün birikimiyle emekçilerin elinde toplanırken, geçmişin yapay ayrılıkları da, evrensel doğru gelişen yakınlaşmalar karşısında silinip giderler.

Şu sorulabilir: Sanatın gelecekte alacağı biçim ve oynayacağı rol, onun bugünkü karakteri midir?

Sanatın kendisinin bir «karakter» olamaz. Çünkü sanat, her şeyden önce, insanlara somutluğu sunar ve somutluk her dönemde ve her yerde bütün insanlar için aynı şeyi ifade eder. Farklılık, somutluğun kendisine değil, onun algılanışındadır. Dolayısıyla, aynı şeyin farklı sonuçlarını tek bir sonuca dönüştürmek mümkündür ve bunu deniyen her araç, görevinin niteliğinden ötürü kendi niteliğini alır. Sanat en ileri düzeyde bir estetik ve kendi gelişmesine bağlı olarak, evrensel planda ortak bir dile ulaşabilmektedir.

Bu, evrendeki sonsuz sayıda olayın bir'e indirilmesi değildir. Tam tersine, bir'in sonsuz sayıda bölünmüşlüğü bütün insanlar tarafından ortaklaşa anlaşılmasıdır.

Ve bu nedenle, Sanatçılar birbirlerini kolay anlarlar!

Doğumunun 180. Yıldönümünde PUŞKİN

Sovyet edebiyat tarihçisi Suchkov, Puşkin'i değerlendirirken, onun toplumsal çevreyi kahramanlarının kişiliğinde başlıca çizgileri ve eğilimleri yansıttığını belirtir. Puşkin'in kahramanlarında Pugaçov isyanından kapitalizmin İngilteresine kadar çağın en karmaşık ve çelişkili görünümünün tipik özellikleriyle somutlanmış olması, toplumsal ilişkilerin bilinçteki çarpıcı yansıması, bir devrimci dalgalanış ve yükseliş dönemi şairinin çarpıntılı ruh dünyasına özgü yaratıcılıkla gerçekleşir. Suchkov, onun hakkındaki tanımlamasını şöyle noktalar: «Puşkin'in gerçekliği çizindeki tipik yöntem, klasik gelişme dönemi sırasında, eleştirel gerçekçiliğin bütününde görülen bir özelliktir.»

Rus köylülüğünün ezilmişliğini, çarlık zorbalığı altındaki iniltilerini iliklerinde duyan Puşkin, mujiklerin haklı ayaklanmasını hayatın kendi kaynağından seçilmiş görüntüler içinde verirken, insanların toplumsal düzen karşısındaki yeni durumlarını başarıyla çiziyordu. Onların yeni kişiliklerini, tarihin akışına uygunluklarını, tarihin diyalektiğini sezen bir şair bilinciyle açığa vuruyordu. Kalıplaşmış feodal değerlere karşı bireysel düşüncenin ortaya çıkışıyla yeni bir öz kazanan bencilliğin, bireysel mutluluğun, kişisel tutkuların önüne çıkıyor, aristokrasi içinde demokrat ve halkçı düşüncelerin tohumlarını serpiyordu. Çağın eleştirel bir bakış getirmesiyle Puşkin, demokratik-halkçı Rus edebiyat geleneğinin başlangıç noktasını ve Rusya'nın geleceğinde geniş köylü yığınlarının oynayacağı büyük tarihsel rolün edebiyatın ana maddesi olmasını sağlıyordu. Nitekim bu rolün kavranışı yaklaşık bir yüzyıl sonra Tolstoy'da doruk noktasına varıyor ve o ünlü deyimlemeyle Tolstoy, «Rus inkılabının aynası» olarak toplumsal çelişkilerin derinliğine yansıtılmasını bu gelenek üzerinde başarıyordu.

Turgenyev, 19. yüzyılın ilk yarısında, kısa bir yaşam süresinde Rus gerçekçiliğinin ve dilinin kuruculuğunu yapan Puşkin için, «yüzyıllık bir ara ile yapılacak bir işi başardı» derken, son derece önemli bir belirleme yapıyor. Gerçekten Puşkin, Rus halk dili ile yazı dilinin hangi temelde kaynaşacağını da eserlerinde somuta çıkarmış oluyordu.

Dostoyevski, gerici bir yayınevi tarafından Türkçeye de çevrilmiş olan Puşkin üzerine uzun söylevinde, onu istediği kadar doğu mistisizminin ve Rus milli ahlakının içinde görsün! Gerçekten Puşkin, insanın alınyazısından söz ederken Dostoyevski'nin atfettiği anlamı, karamsarlığı değil, toplumsal koşulların birey düşüncesini ve

davranışlarını nasıl belirlediğini, insanın toplumsal çevresi tarafından nasıl kısıklarak edildiğini gösteriyordu. Dahası, eserlerindeki coşkun hümanizmle, her türlü toplumsal adaletsizlikten aydınlığa çıkışı arıyor, demokratik ulusallığın temellerini hazırlıyordu. Onun, artık kapitalizmin olgunlaşmasıyla İngiltere'de burjuvazinin gerici bir konuma düşerek işçi sınıfı üzerinde en gaddar çalışma yöntemleri uygulamasına yönelttiği eleştiri, eskiye özlem anlamında değildi kesinlikle. Ama kapitalizmin tohum halinde bulunduğu Çarlık Rusya'sından, kapitalizmin ne olduğunu görüyor ve insanlığa mutluluk getirmeyi gösteriyordu. Ancak kurtuluşun ne olacağını elbette bilemezdi.

Puşkin'in dediği, en başta kendi halkının tüm insanlığa bağışladığı Büyük Ekim Sosyalist Devrimi ve şimdi de artık bütün insanlığın kurtuluş bilinciyle, yani kapitalizmin emekçilere zulüm ve sömürden başka bir şey getirmeyerek sosyalizmi hazırlamaktan başka hiçbir iyiliği olmadığını anlaşılmıştıyla doğrulanmıştır.

BALKAN ÜLKELERİ YAZARLARI TOPLANTISI

Türkiye Yazarlar Sendikası'nın düzenlediği Balkan Yazar Örgütleri Sempozyumu 22-23-24 Mayıs günlerinde Atatürk Kültür Merkezinde yapıldı.

Balkan ülkeleri edebiyatının ortak temaslarını birleştirmek ve Balkan yazarları arasındaki dayanışmayı geliştirmek amacıyla düzenlenen sempozyuma, Bulgaristan, Romanya, Yunanistan, Yugoslavya katıldılar. Çağrılı olan Arnavutluk sempozyuma temsilci göndermedi.

Toplantının birinci günü Bulgar Yazarlar Birliğinden Kamen Kalçev, Romen Yazarlar Birliğinden C. Leu ve Yugoslav temsilcileri konuştu. Yunanistan adına S. Yeranis, Türkiye adına da Türker Acaroğlu ve İonna Koçuradi tebliğlerini sundular. İkinci günü Aziz Nesin, Bulgaristan adına E. Karanfilov, Romanya adına M. Zacix, yine Türkiye adına Mustafa Balel ve Adnan Özyalçiner, Yunanistan adına I. Simopavlos konuştu.

Toplantının son günü dilekler belirtildi. TYS Genel Başkanı Aziz Nesin bir Balkan Yazarlar Örgütü kurulması önerisinde bulundu.

Öneriyi görüşen bir komisyon, Balkan ülkeleri yazar örgütlerine bir Balkan Yazarları Daimi Komitesi kurulması ve her yıl bir başka ülkede toplantılar yapılmasını önermeyi kararlaştırdı.

Yunan Yazarlar Lig'inin Mesajı

Sevgili Dostlar;

Yunanistan kültür emekçilerinin ve tüm Yunan halkının barış ve halkların kardeşliğine olan inancını ve mücadelesini konferansa iletmek, aranızda bulunmaktan duyduğum mutluluğu belirtmek isterim.

Emperyalist güçlerin bölgemizde çıkarları amacıyla yönelik uygulamaları politika sonucu ülkelerimiz halklarının zor günler yaşadığı bu dönemde, adil ve kalıcı bir barışın sağlanması, gerici güçler tarafından körüklenen şövenizmin kırılması ve

halklarımızı birbirine yaklaştıracak çalışmalarda en büyük görev yine kültür emekçileri ve sanatçı arkadaşlara düşmektedir. Son zamanlarda kültür ve sanat emekçisi arkadaşlar, gerek Türkiye'de, gerekse Yunanistan'da verdikleri inançlı mücadeleler sonucunda halklarımızın yaşamakta ve yaşayacak olan Türk-Yunan dostluğu barış ve kardeşliğe ortak özlemlerine büyük katkıda bulunmuşlar, gerici güçlerin karşı yöndeki çabalarını boşa çıkarmışlardır. Her geçen gün barışa olan gereksinme, halklarımız tarafından daha bilinçli bir

şekilde anlaşılmakta ve ortak sorunların çözümlemesinde dayanışmanın kardeşliğin önemi bir o kadar anlamlı kazanmaktadır.

Sevgili dostlar, inanıyoruz ki ortak sorunlarımız, benzer yönelimlerimiz pek çok yüzyılların taşıdığı tarihsel bağlarımız var. Bütün bu nedenler barışa her geçen günden daha fazla inanmamıza ve inançlı mücadelemize yardımcı olmaktadır.

Yaşasın Türk-Yunan Dostluğu!
Yaşasın Barış ve Halkların Kardeşliği!

Ermolaos Andreadis

Bulgar Yazarlar Birliği İkinci Başkanı KAMEN KALÇEV'le ROPÖRTAJ

Kamen Kalçev

BİRLİK, İstanbul'da düzenlenen Balkan Ülkeleri Yazar Örgütleri Toplantısı'na Bulgaristan'ı temsilen gelen delegasyonun başkanı yazar Kamen Kalçev ile görüştü. Dilimize çevrilen «Proleter Devrimci G. Dimitrov» ve «Devrim Sancısı» adlı kitaplarından da tanıdığımız Kalçev sorularımızı şöyle cevapladı:

Bize ülkeniz edebiyatına ilişkin bilgi verir misiniz?

Edebiyatımız çok yönlü bir gelişme göstermiştir. Faşizmden kurtulduğumuzdan bu yana, 35 yılda büyük bir edebiyat yaratıldı. Dram, öykü, roman, her alanda öyle yapıtlar ortaya çıktı ki, bunların bir kısmı bugün dünyaca tanınmakta. Şimdi edebiyatımızda yeni bir kuşak geliyor. Konuk olduğumuz toplantıya gelen arkadaşlar arasında bu yeni kuşağın temsilcileri var.

Yapıtlarımızın ana teması çağdaş sorunlar. Tarihi temaları da anlatıyoruz. Yapıtlarımızda ahlaki-etik konuları, kişi-toplum ilişkisini, emek ve insanı psikolojik bir anlatım planında veriyoruz. Edebiyatımızda yapıcılığın üstün olmasına özen gösteriyoruz. Klasikleri, kendimizinkiler olsun dünya klasikleri olsun gözönünde bulunduruyoruz.

Edebiyatımıza dünya edebiyatının etkisi var. Özellikle Rus edebiyatı etkin. Son yıllarda Latin Amerika edebiyatı popülerlik kazanıyor. Ayrıca SSCB'de ortaya çıkan çok yeni ve yetenekli yazarlardan da etkilenme var. Yapıcı bir işbirliği içinde yapıtlarımız karşılıklı olarak Rusça ve Bulgarcaya çevriliyor.

Burjuva ideologları sosyalist ülkelerde sanatçıların, yazarların özgür olmadığını söylerler. Bu konuda ne dersiniz?

Kesinlikle sınırlama yoktur. Bir kere ülkemizde sansür yoktur. Her yazar istediği gibi yazar. Her yazarın kendi ideolojisi, dünya görüşü vardır. Bizim dünya görüşümüz sosyalisttir. Dünyaya bu açıdan bakıyoruz. Bunu sınırlama sayamayız. Dünyada kendi politik açılarından yazmayan yazar yoktur. Burjuva yazarları kendi açılarından yazarlar, biz kendi açımızdan.

Burjuva yazarlarının ilericileri ancak çağdaş olabilir. İlericilik sanatta yön, yapıcılık verir. Türkiye'de en iyi yazarlar ilericiler yazarlar olmuştur. Örneğin, Nazım Hikmet, Orhan Kemal, Sabahattin Ali, Aziz Nesin, aynı şeyi Avrupa ve Amerika edebiyatında da görüyoruz. Bu bir sanat yasasıdır, yalnızca ilericilik büyük aşamalara ulaştırır. Bunun için bizde sınırlama yoktur. Şunu belirteyim, kendi aramızda birbirimizi eleştirmiyoruz, demiyorum. Kendi aramızda yapıtların edebi üstünlüğünü, düşüncelerin yanlış yansıtılıp yansıtılmadığını tartışırız. Ancak bu politik sınırlama değil, estetik bir tartışmadır.

Yoldaş Kalçev partili bir yazar olarak, sömürünün ortadan kaldırılması, barış, sosyal ilerleme için verilen mücadele konusunda düşüncelerinizi açıklar mısınız?

Bu mücadelede yazarların yerini en ön saflarda görüyorum. Bu doğrultuda çaba gösteriyoruz. Örneğin 2 yıl önce Bulgaristan'da bir dünya yazarları toplantısı düzenledik. Toplantının konusu «Dünya Üzerinde Barış»'tı. Dünyanın her tarafından yazarlar katıldı. Burada yapılan toplantıya da bunun için katılıyoruz. Balkan ülkeleri arasında dostluk, anlaşma, barış için.

Partili yazar olmak konusuna gelince; ülkemizdeki yazarlar arasında partili olan da var olmayan da var. Ancak bunların tümü Vatan Cephesi içinde, elbette. Böyle olduğu için hepimiz sosyalistiz. Partiye girmeyenler dahil herkes programımızı desteklemektedir. Parti üyeliği daha sorumluluk ister, daha disiplin ister. Parti üyesi olmak üstünlükle birlikte daha çok sorumluluğu getirir.

Ben 1938'den bu yana Parti üyesiyim. Faşizme karşı verilen mücadeleye aktif olarak katıldım, hapis yattım. Bir partili olarak, Marksizme-Leninizme inanan bir insan olarak yazarların dünyada komünizm için savaşması gerektiğine inanıyorum. Edebiyat, halkı daha büyük mutluluğa erdirmek için desteklemelidir. Barışa, uluslararası ilişkilere hizmet etmelidir. İlericiliğe, insanların mutluluğu ve barışa angaje olmalıdır. Klasiklerden başlayarak bundan sonraki edebiyat insanlığa hizmet etmelidir. Ancak elbette bu edebi bir üstünlük içinde verilmelidir.

Sahibi: Türkiye Sosyalist İşçi Partisi adına Ahmet Kaçmaz — Sorumlu Müdür: Ali Aktürk — Yönetim yeri: Parmakkapı Tel Sokak 2/4, Beyoğlu/İST. — Abone bedeli: 6 aylık: 225 TL, 1 Yıllık 450 TL, yurt dışı iki katıdır. Avrupa temsilciliği: Nilgün Doğançay — 6300 Giessen, 1 Postfach: 5322 Federal Almanya — Banka No: Nilgün Doğançay, Deutsche Bank Konto Nr: 020 - 1640 Giessen — Deutschland — Baskı: TEKŞEN OFSET — S.B.T.44 Haziran 1979